

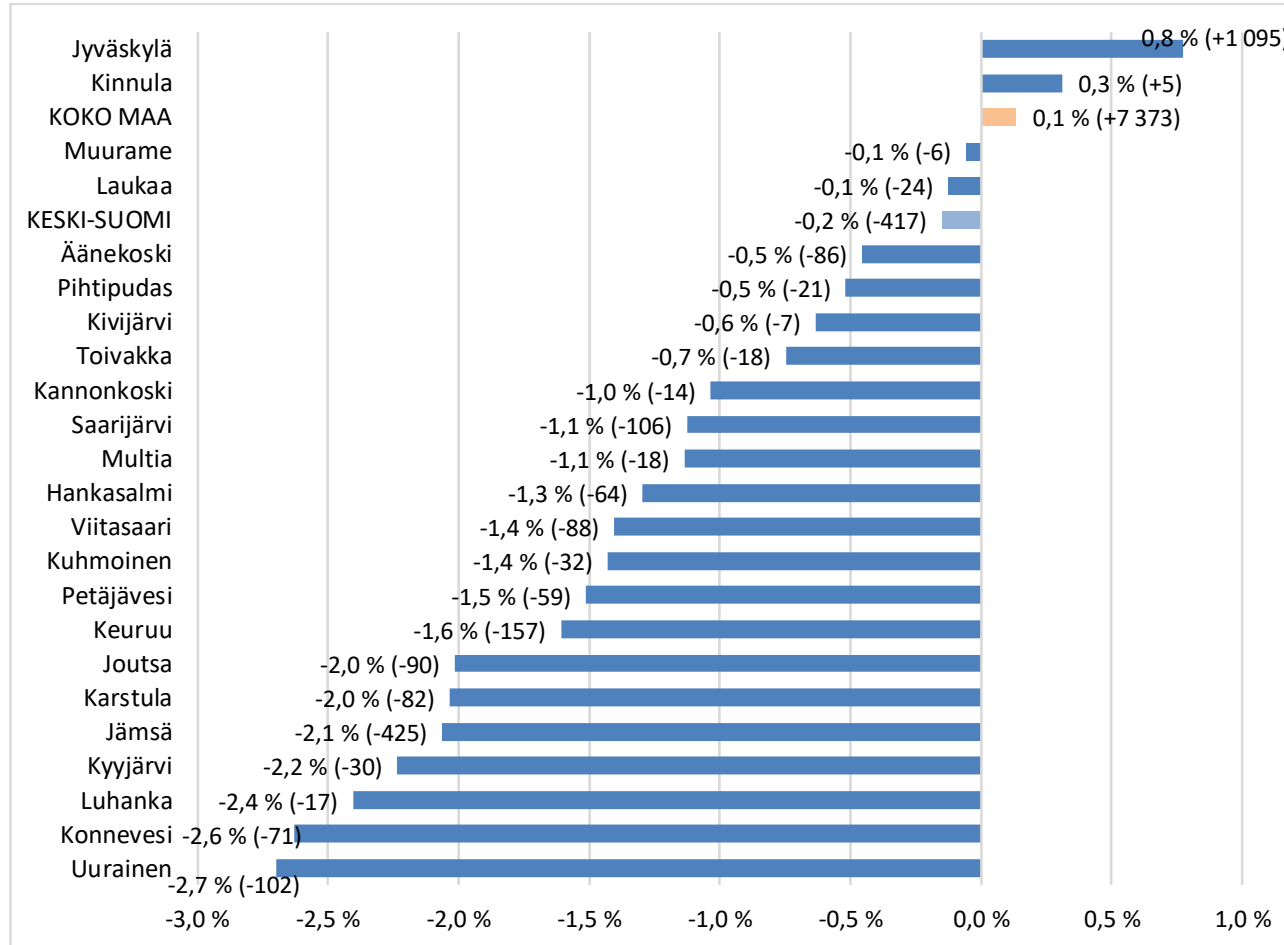
Keski-Suomen kuntien tilinpäätökset 2019

Pohjatietojen lähde: Tilastokeskus ja Kuntaliitto

Väestömuutos 2019, %

(suluissa muutos henkilömääränä)

Väestö 31.12.2019

KOKO MAA 5 525 292

KESKI-SUOMI 275 104

Jyväskylä 142 400

Jämsä 20 182

Laukaa 18 903

Äänekoski 18 765

Muurame 10 164

Keuruu 9 605

Saarijärvi 9 309

Viitasaari 6 176

Hankasalmi 4 875

Joutsa 4 377

Pihtipudas 4 032

Karstula 3 949

Petäjävesi 3 841

Uurainen 3 681

Konnevesi 2 627

Toivakka 2 388

Kuhmoinen 2 206

Kinnula 1 620

Multia 1 566

Kannonkoski 1 339

Kyyjärvi 1 313

Kivijärvi 1 096

Luhanka 690

Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne

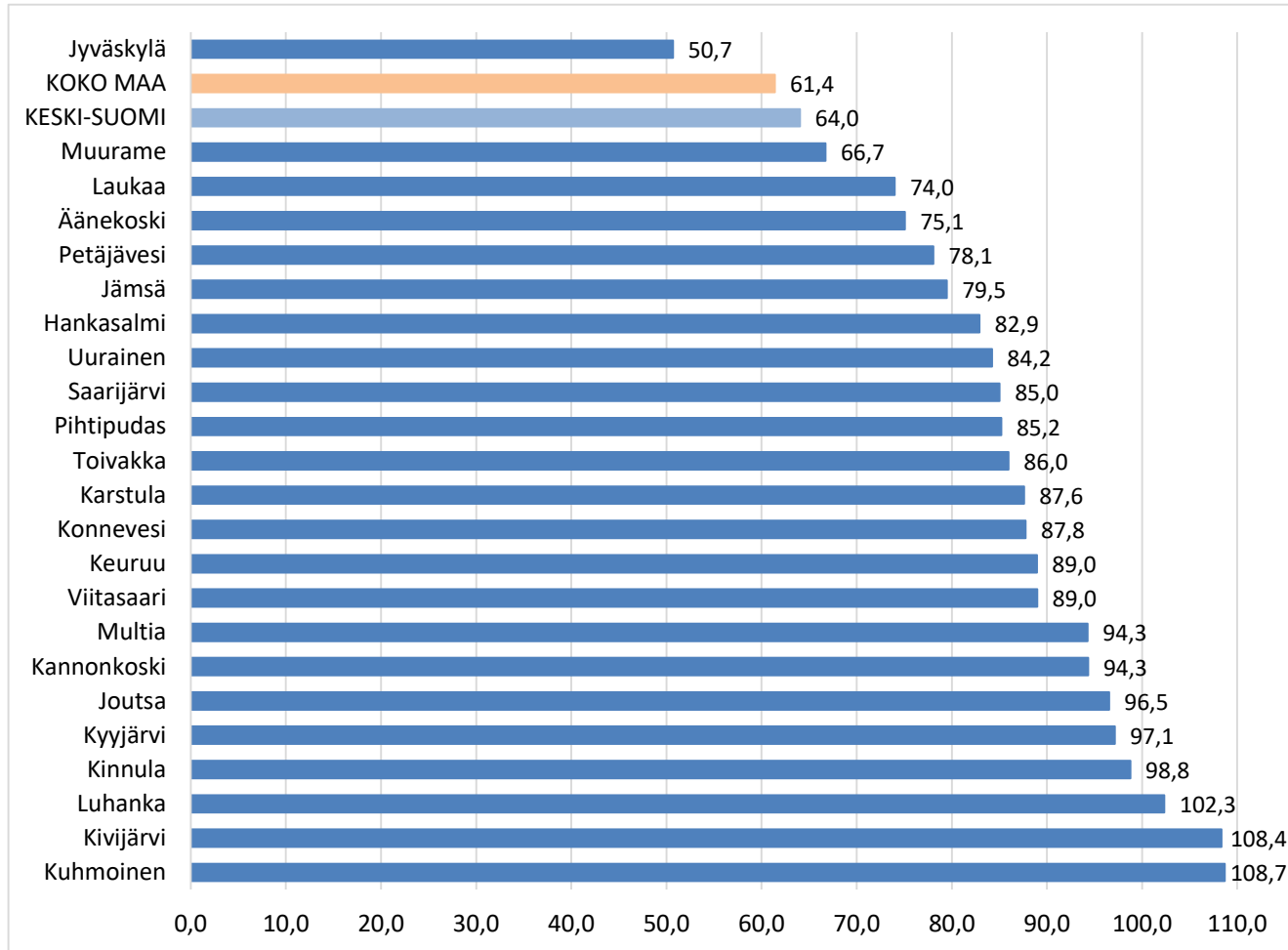

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

Väestöllinen huoltosuhte 2019, %

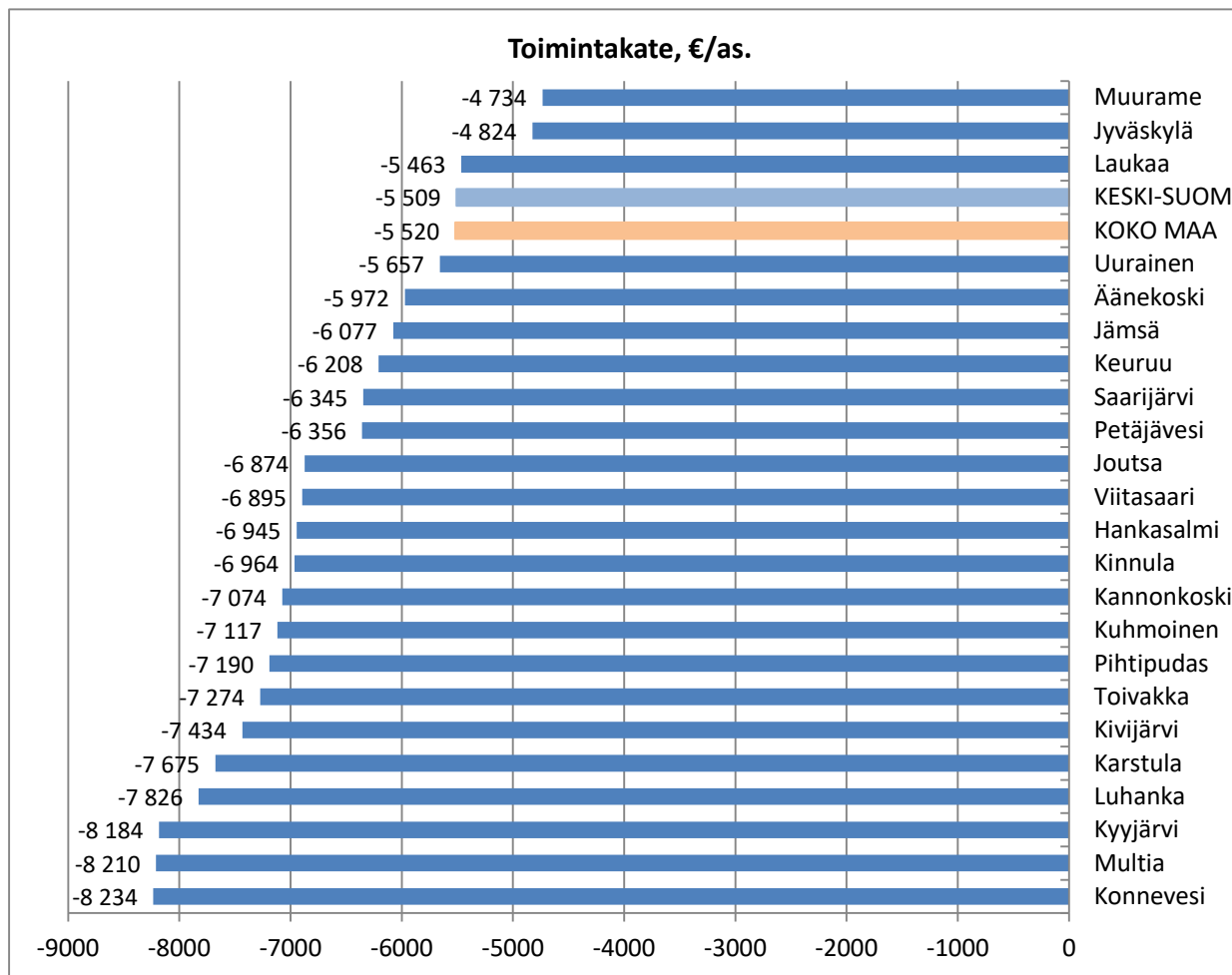
Alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden suhde työikäiseen (15-64-v.) väestöön

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

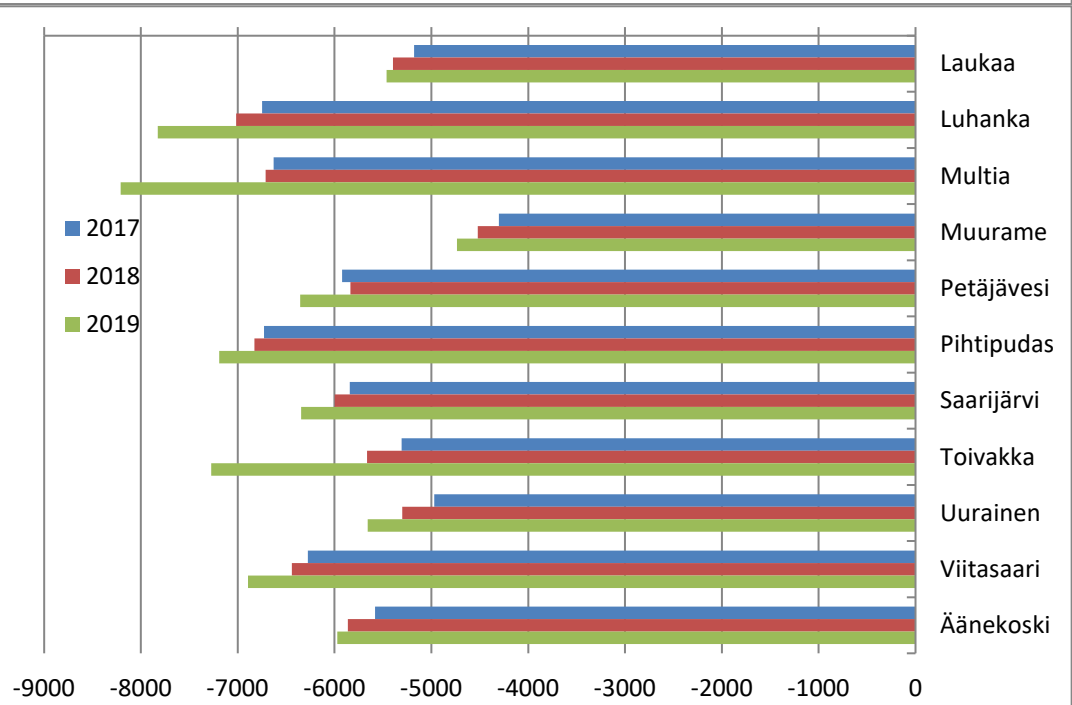
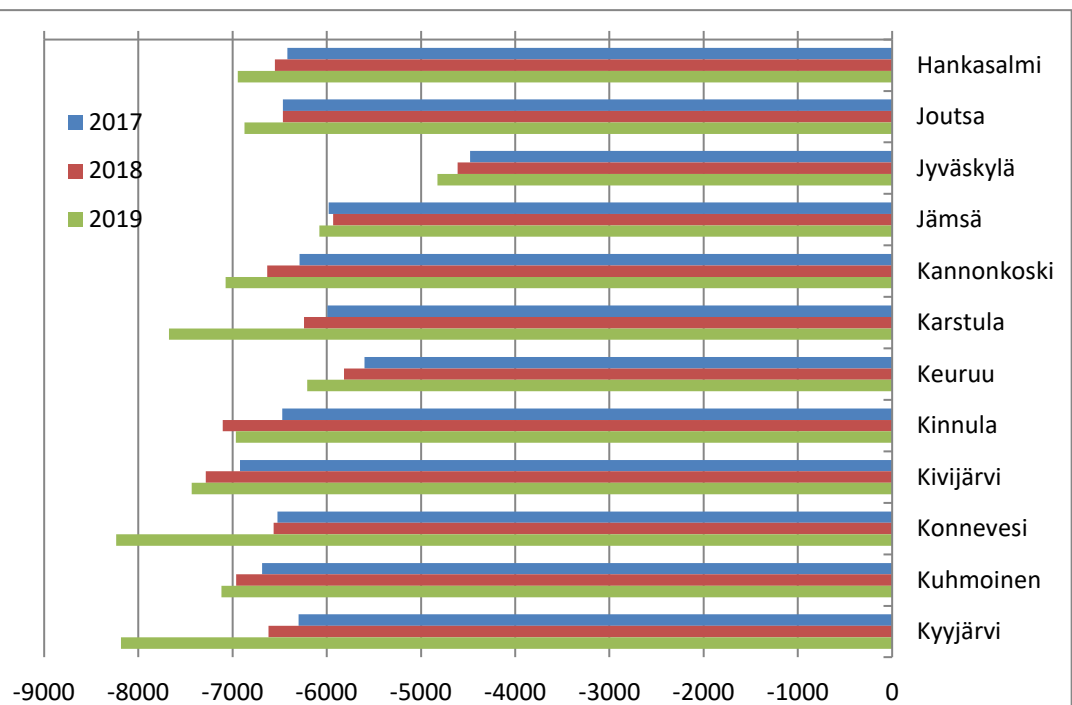
Toimintakate 2019, €/as.

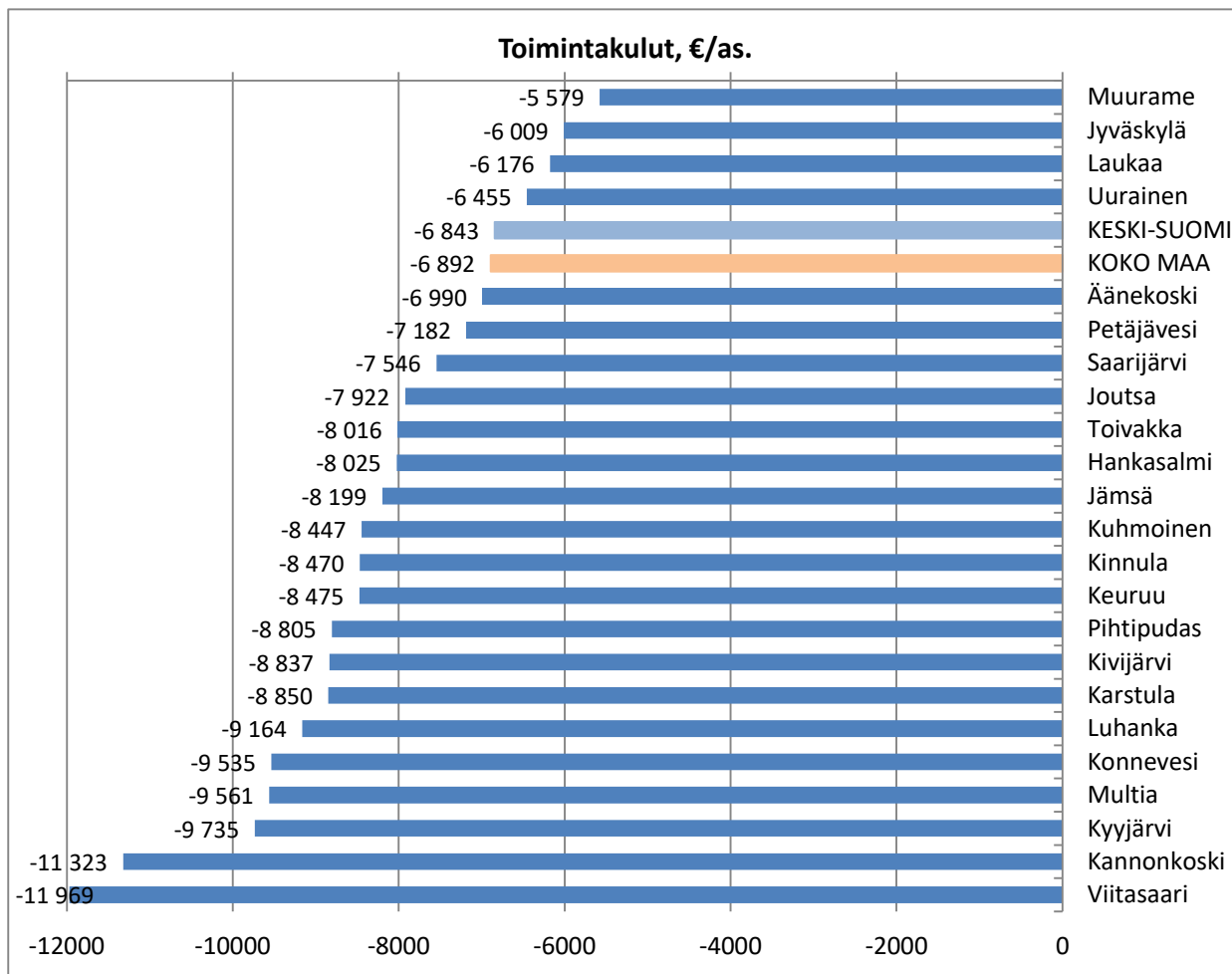
Toimintakate 2017-19, €/as.

Toimintakate **heikkeni** v. 2019 lähes kaikissa Keski-Suomen kunnissa. Yhteensä heikennystä tuli 5,0 % edellisvuodesta (koko maassa heikentymistä 4,3 %). Toimintatuotot vähenivät -4,3 % ja kulut kasvoivat +3,1 %.

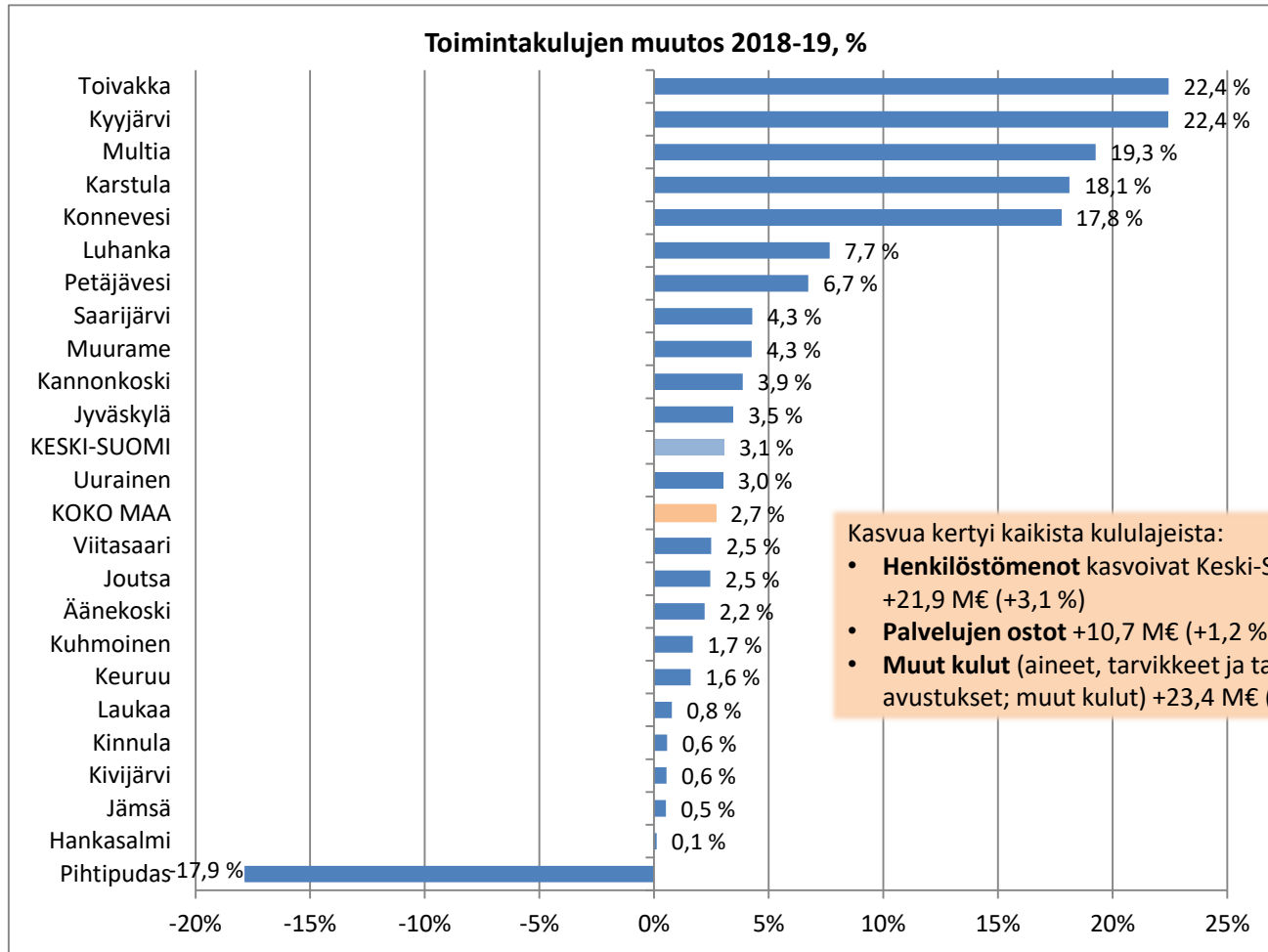
Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n omistajakunnissa (Konnevesi, Kannonkoski, Toivakka, Kyyjärvi, Karstula, Multia, Luhanka, Kivijärvi, Petäjävesi) merkittävää heikennystä selittää takausvastuista johtuvan pakollisen varauksen kirjaaminen. Pihtipudas kirjaa takauksia maksuperusteisesti kuluvana vuonna.

Toimintakulut 2019, €/as.

Toimintakulujen muutos 2018-19, %

Kasvua kertyi kaikista kululajeista:

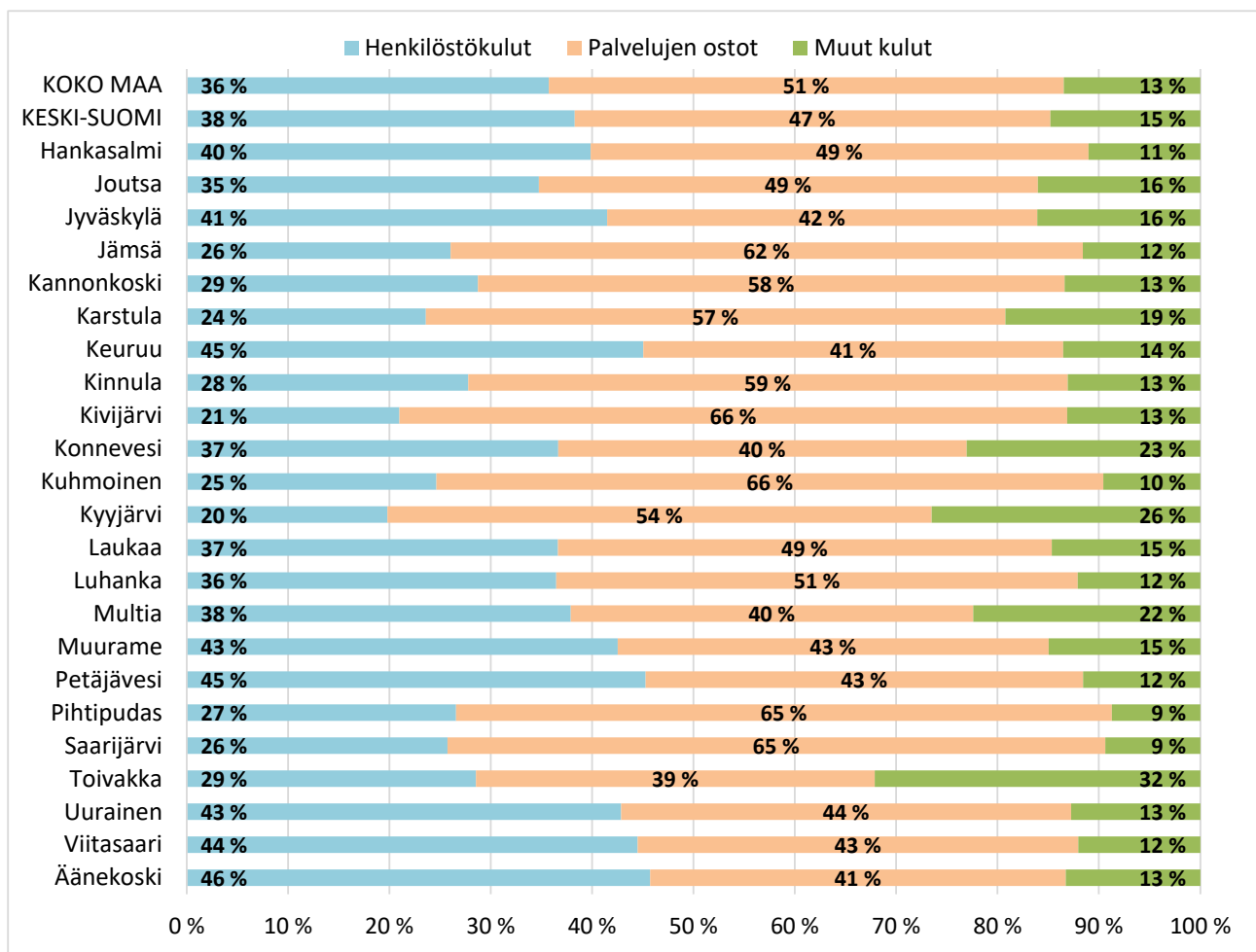
- **Henkilöstömenot** kasvoivat Keski-Suomen kunnissa +21,9 M€ (+3,1 %)
- **Palvelujen ostot** +10,7 M€ (+1,2 %)
- **Muut kulut** (aineet, tarvikkeet ja tavarat; avustukset; muut kulut) +23,4 M€ (+9,2 %).

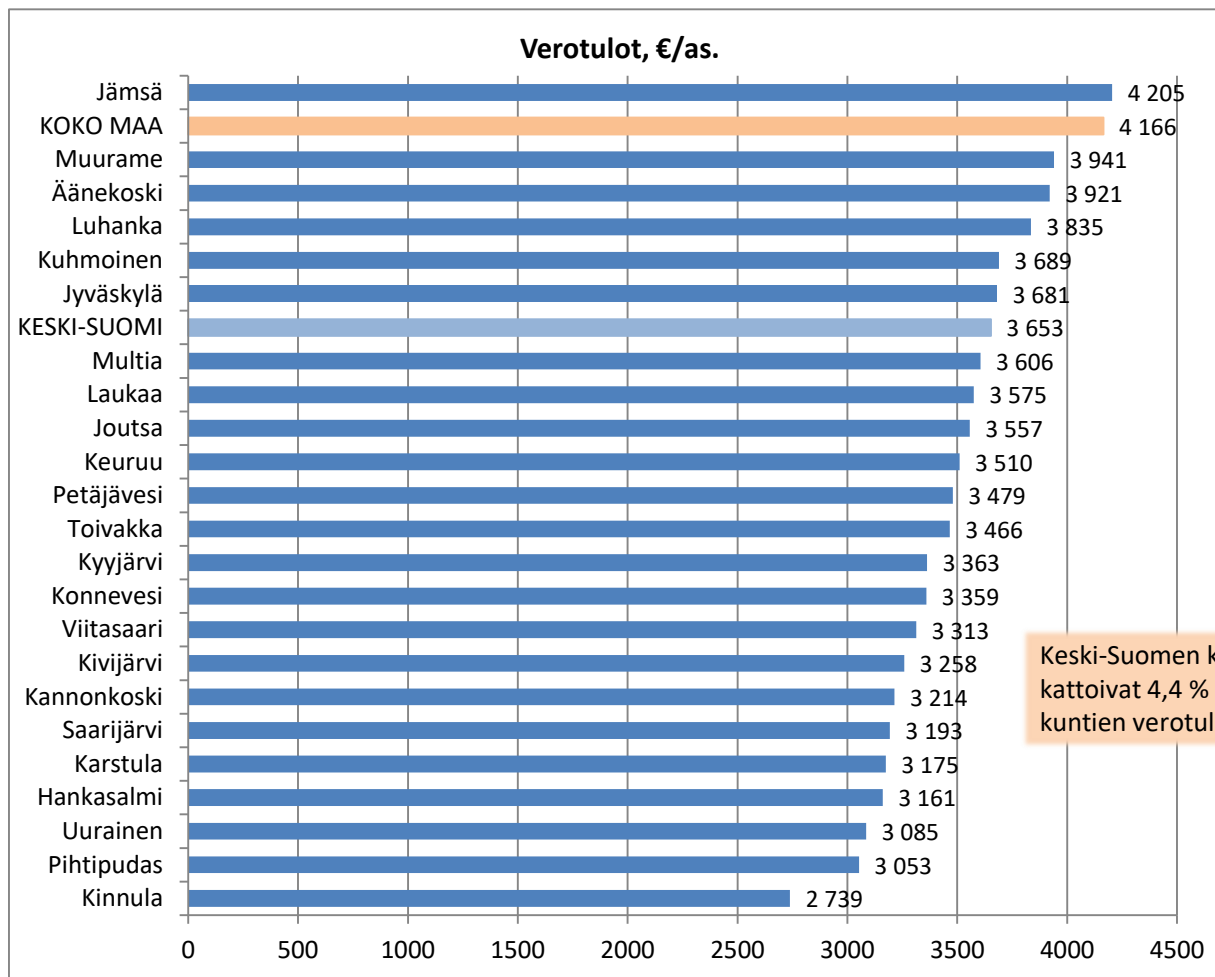
KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

Toimintakulujen rakenne 2019, %

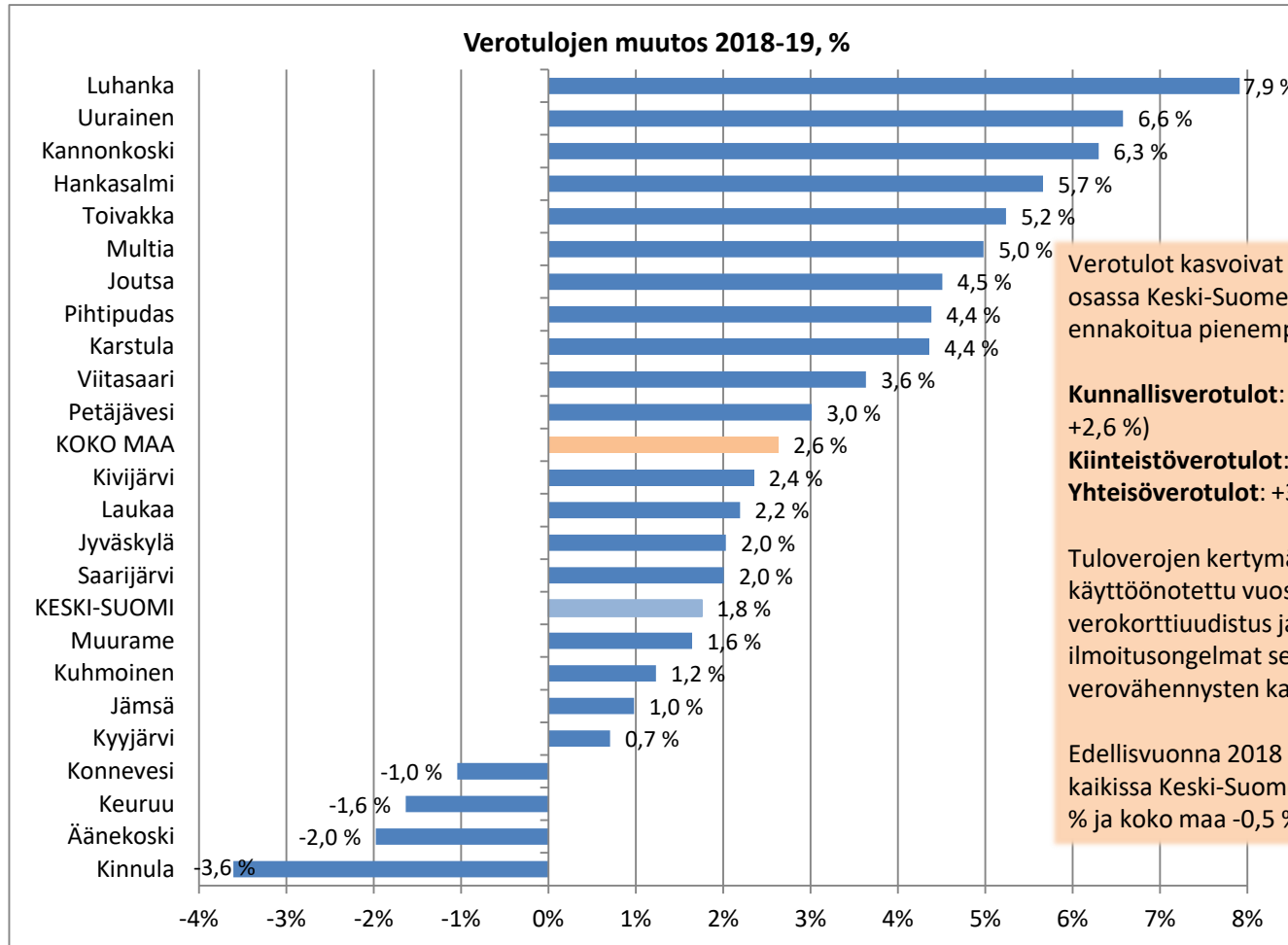
Verotulot 2019, €/as.

Keski-Suomen kuntien verotulot kattoivat 4,4 % koko maan kuntien verotuloista.

Verotulojen muutos 2018-19, %

Verotulot kasvoivat edellisvuodesta suurimmissa osassa Keski-Suomen kuntia, mutta kasvu oli ennakoitua pienempää.

Kunnallisverotulot: Keski-Suomi +1,6 % (koko maa +2,6 %)

Kiinteistöverotulot: +2,0 % (+4,3 %)

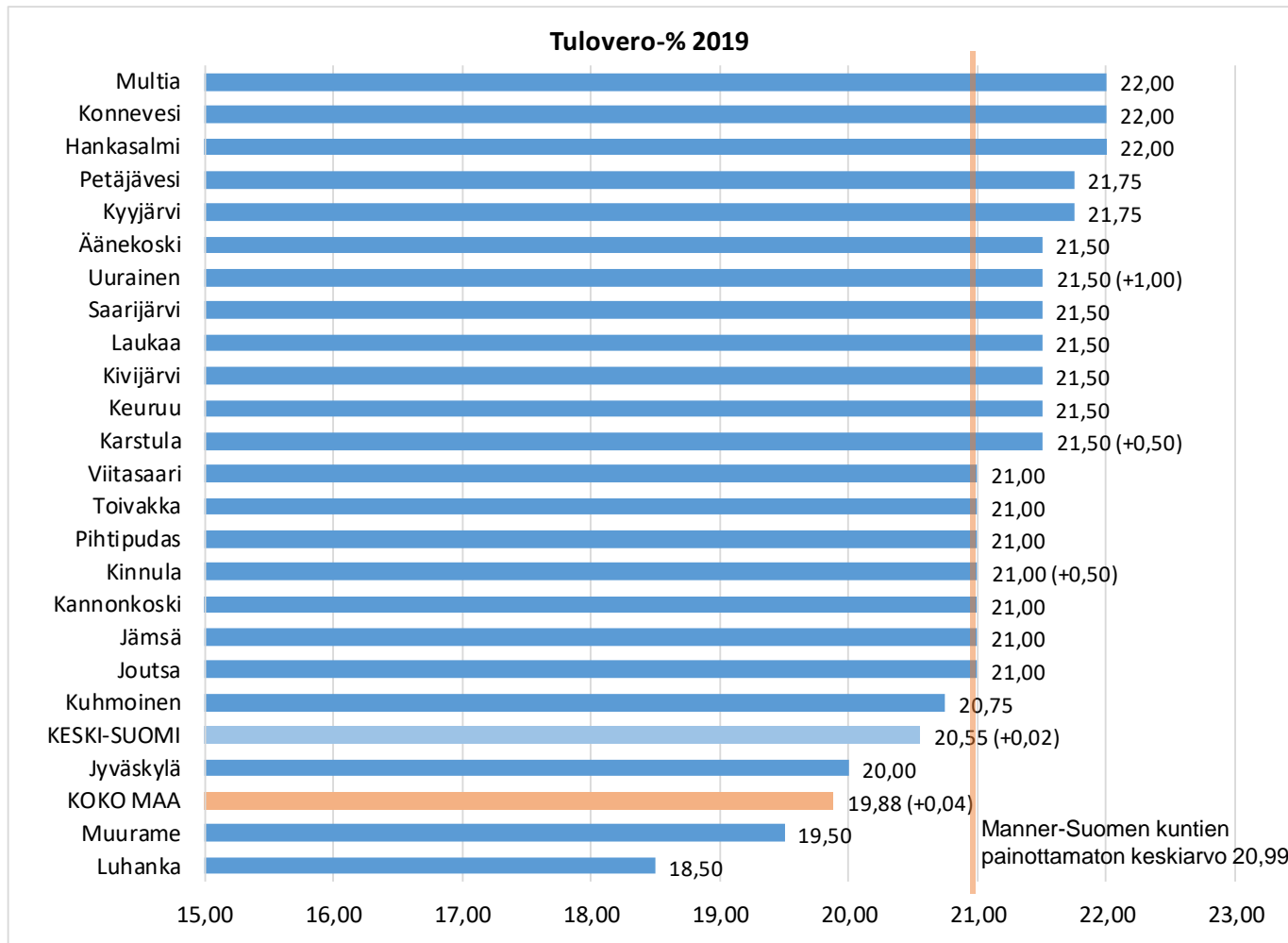
Yhteisöverotulot: +3,2 % (+1,9 %)

Tuloverojen kertymää pienensivät vuoden alussa käyttöön otettu vuositulorajaan perustuva verokortti uudistus ja tulorekisteriin liittyvät ilmoitusongelmat sekä kuntaverosta tehtävien verovähennysten kasvu.

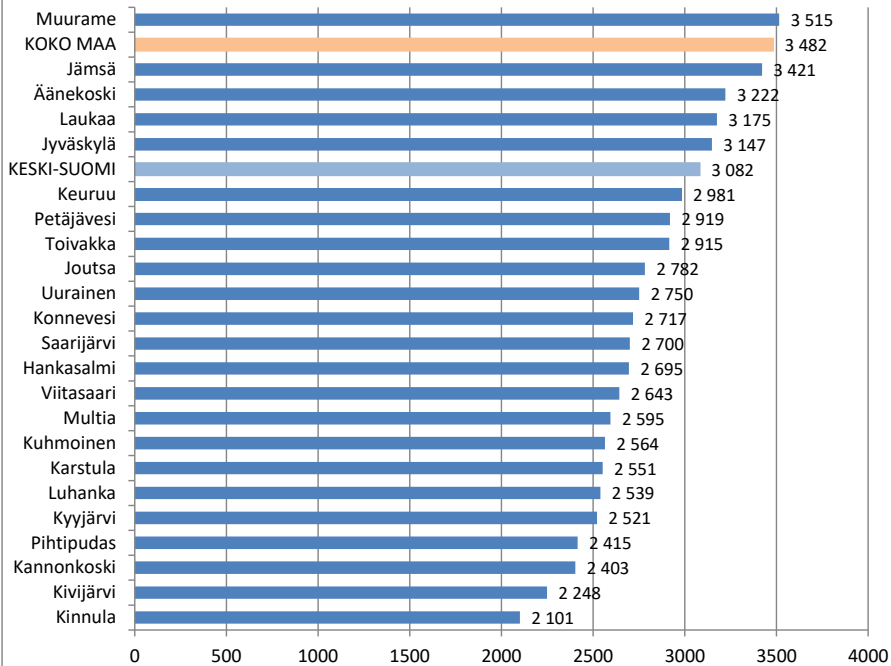
Edellisvuonna 2018 verotulot vähenivät lähes kaikissa Keski-Suomen kunnissa (Keski-Suomi -1,0 % ja koko maa -0,5 %).

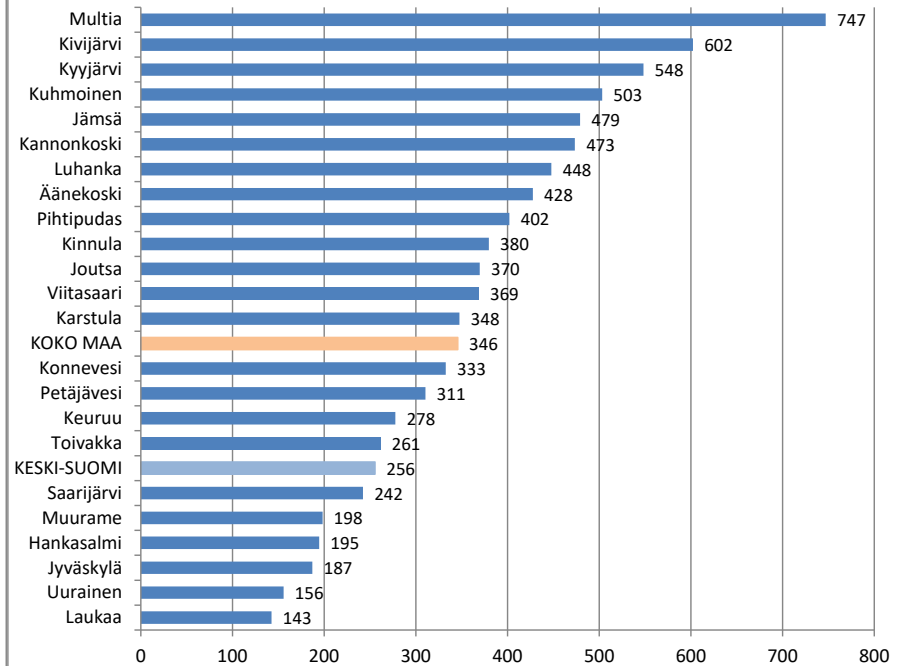
Tulovero-% 2019 (suluissa muutos edellisvuoteen, %-yksikköä)

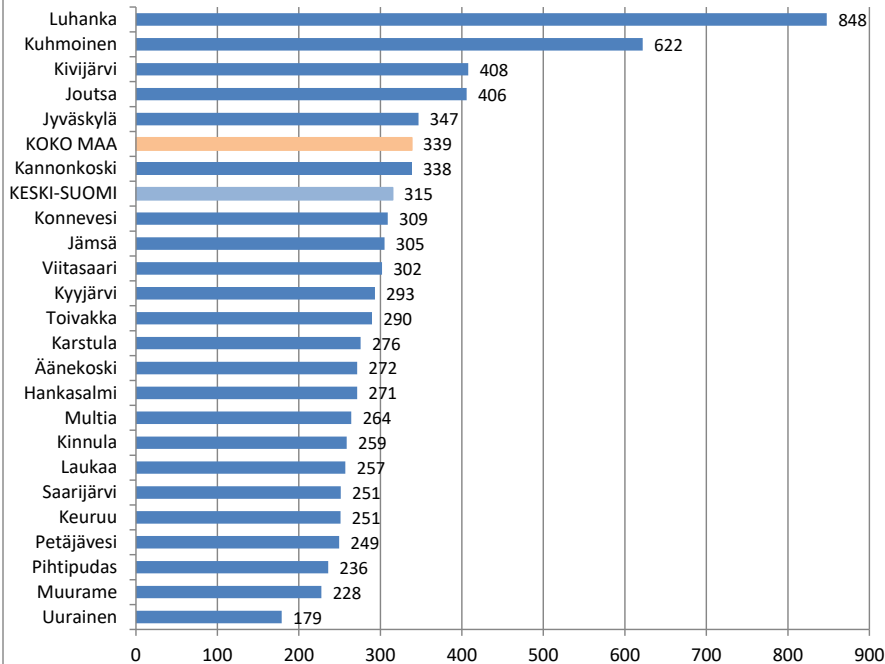
Tulovero, €/as.

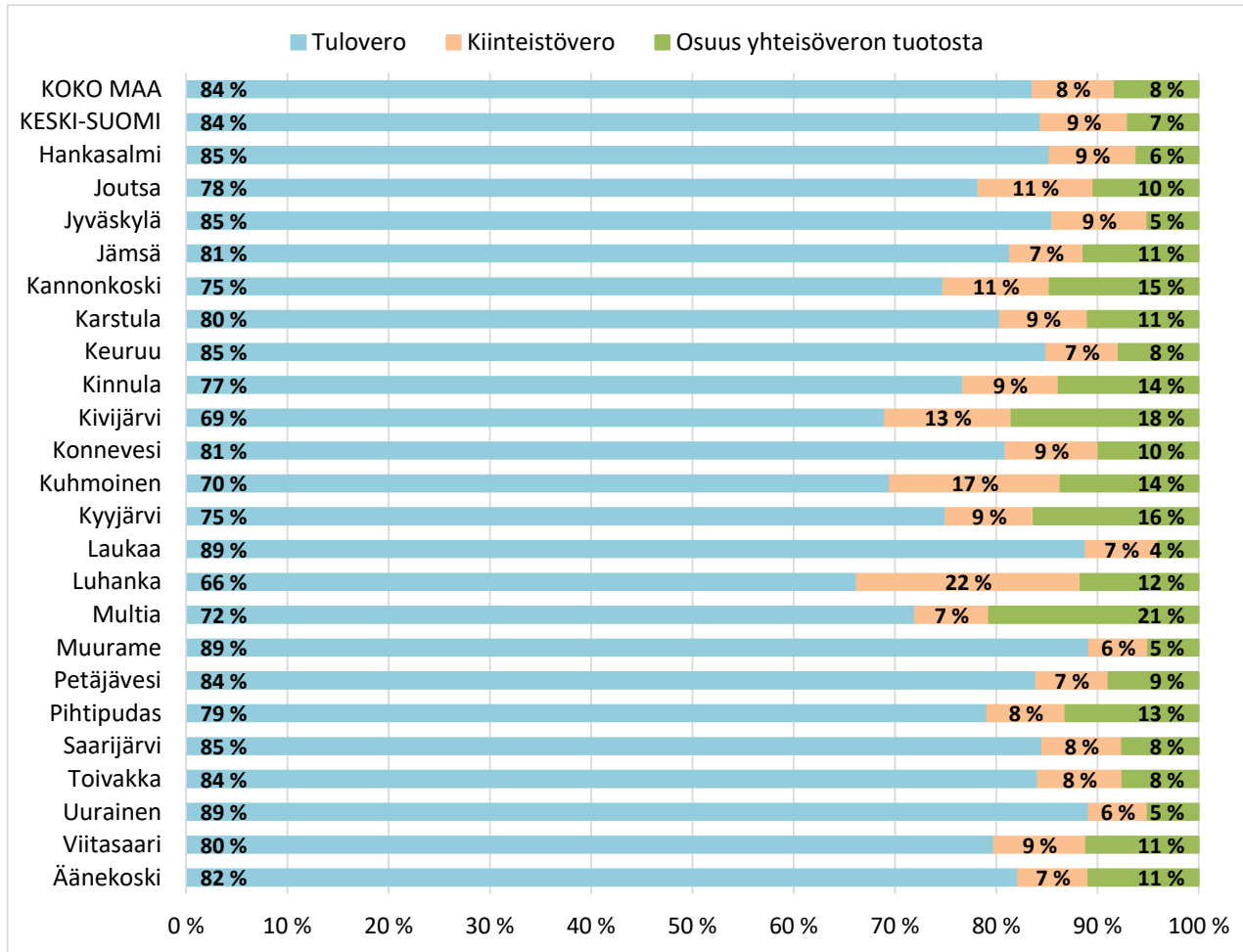
Yhteisövero, €/as.

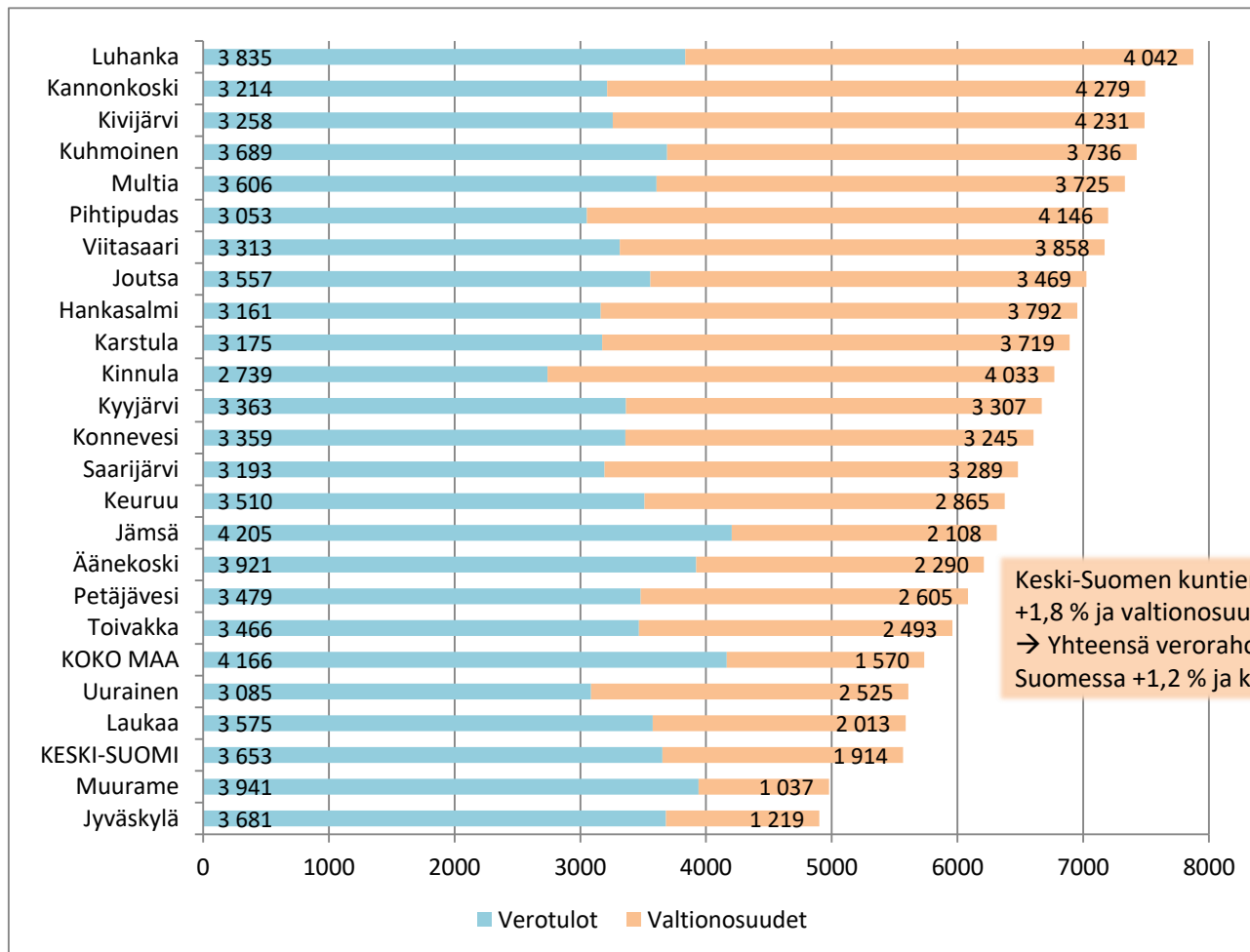
Kiinteistövero, €/as.

Eri verolajien osuus verotuloista 2019, %

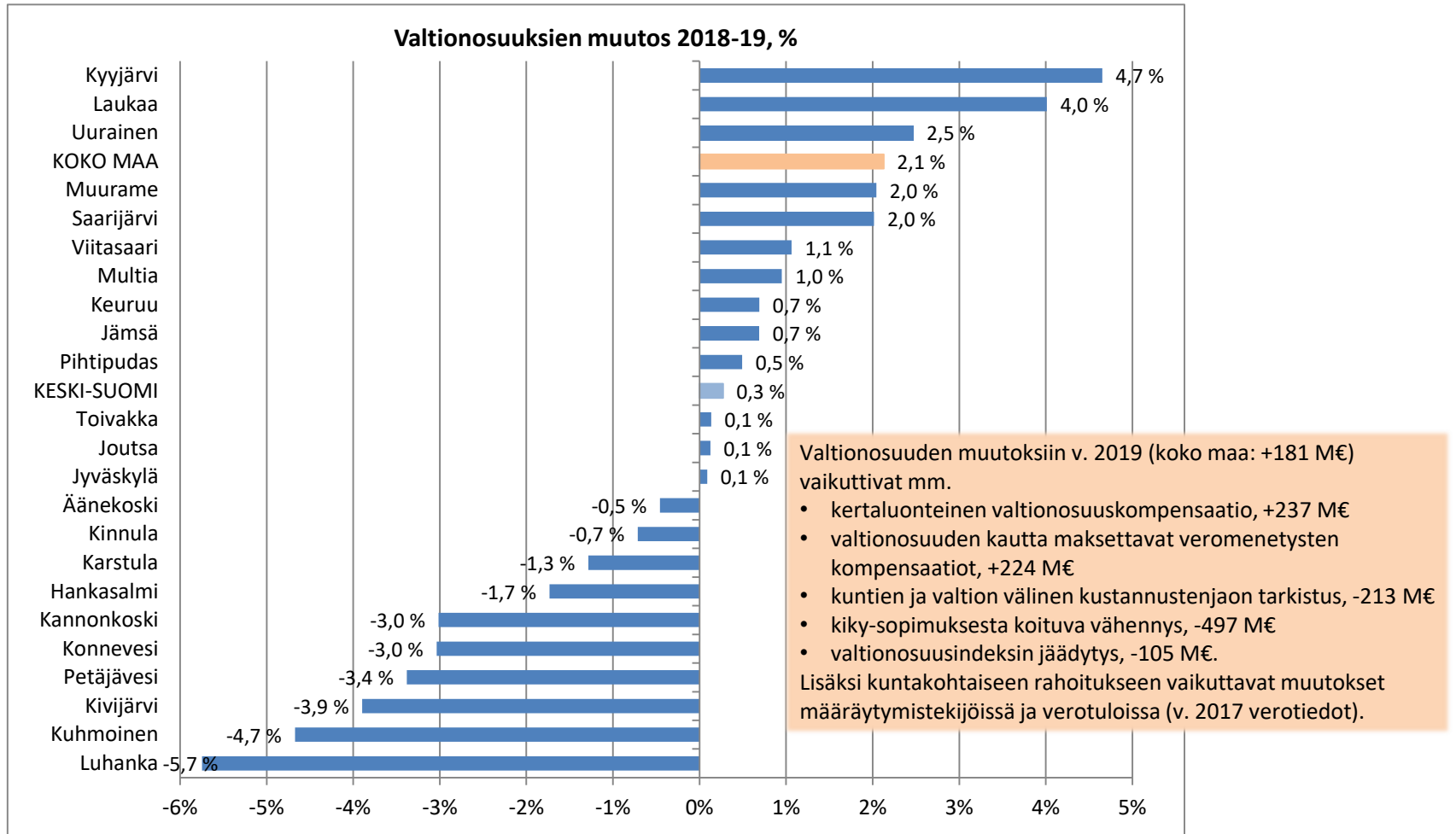
Verotulot ja valtionosuudet 2019, €/as.

Keski-Suomen kuntien verotulot kasvoivat +1,8 % ja valtionosuudet +0,3 %.
 → Yhteensä verorahoitus kasvoi Keski-Suomessa +1,2 % ja koko maassa +2,5 %

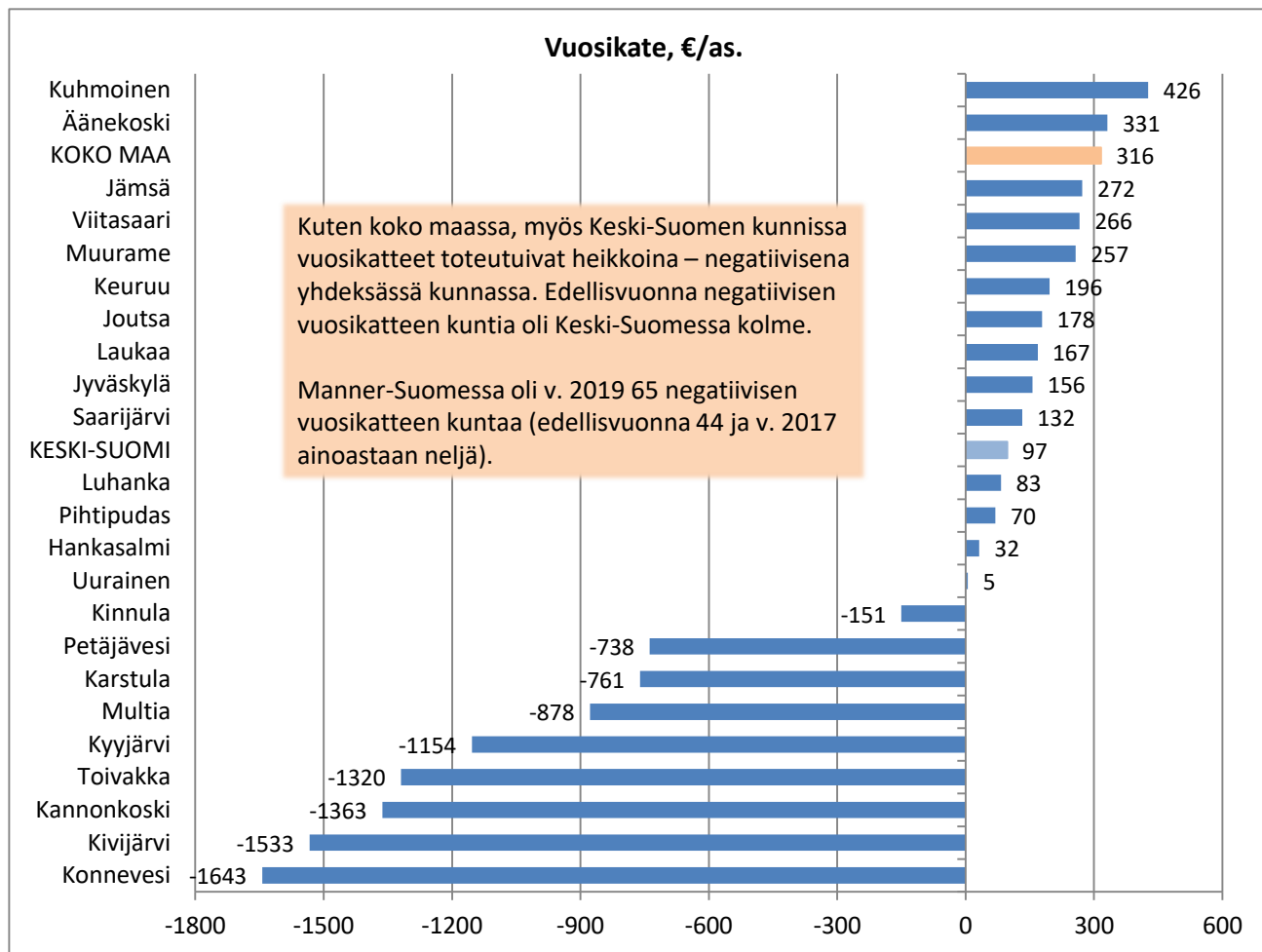
Valtionosuuksien muutos 2018-19, %

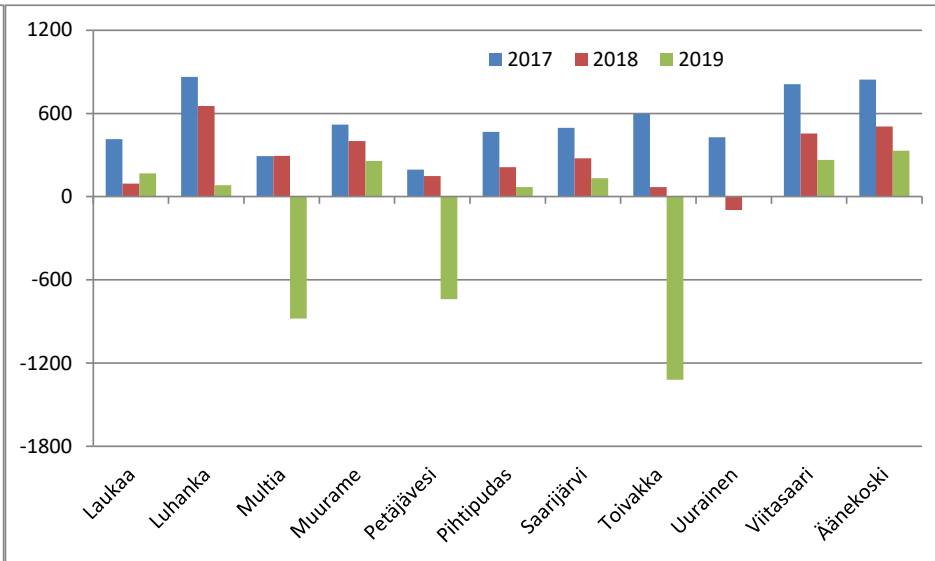
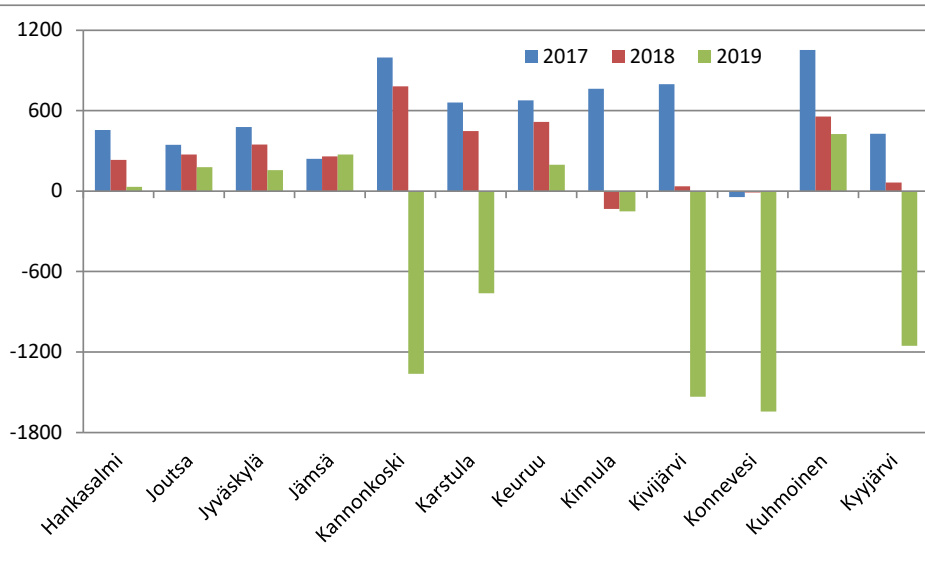
Kyyjärven kunta sai harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 200 000 €.

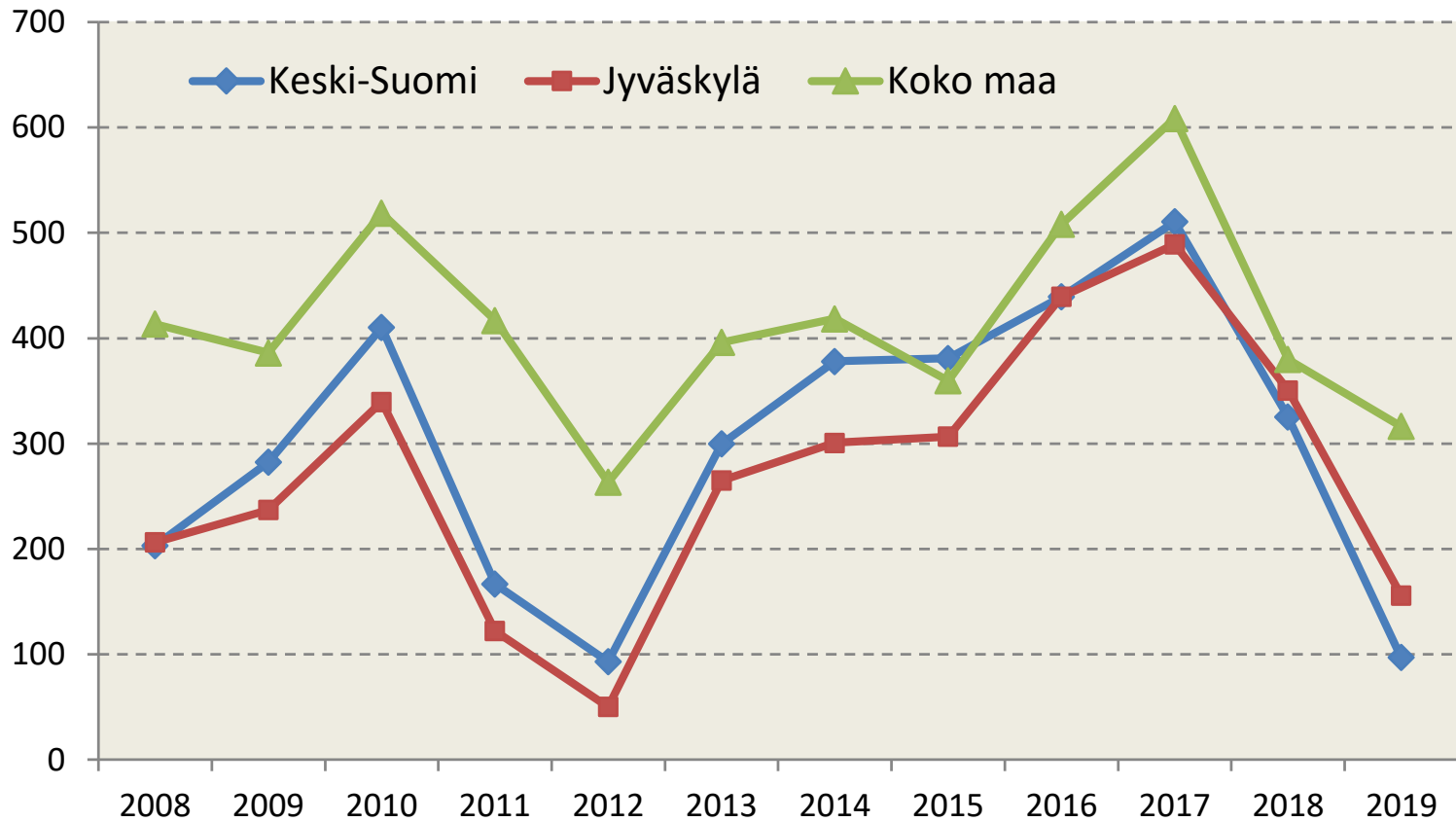
Vuosikate 2019, €/as.

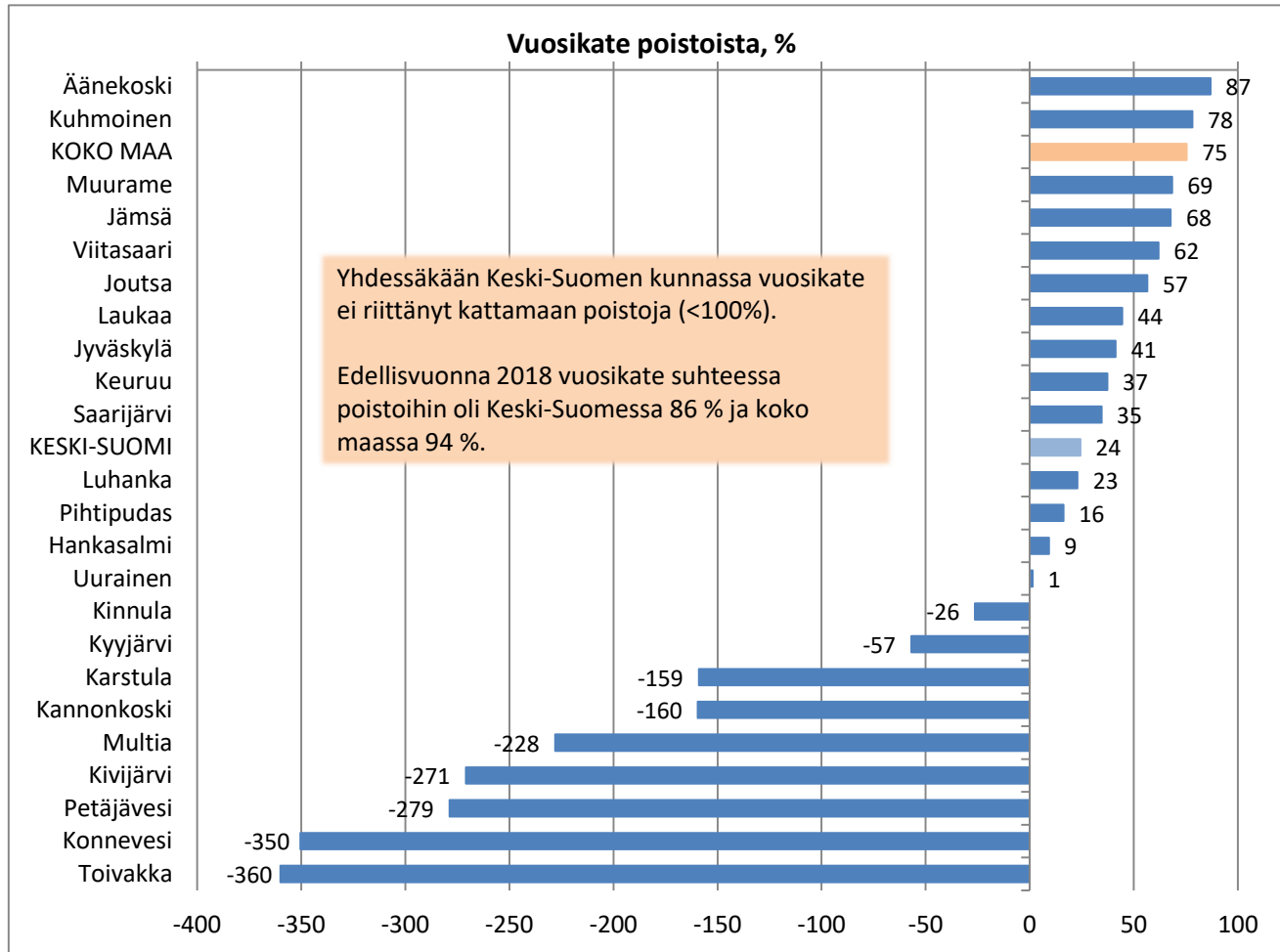
Vuosikate 2017-19, €/as.

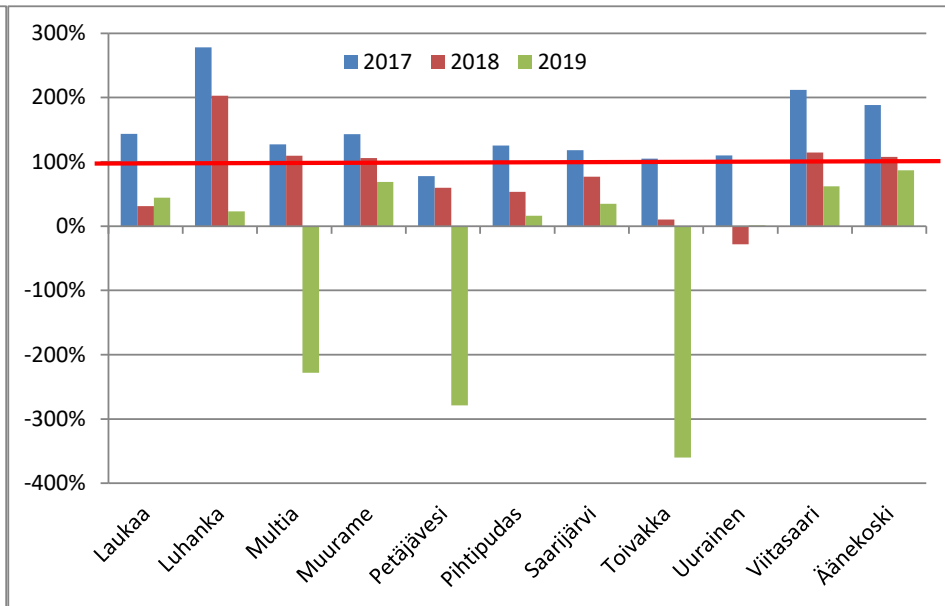
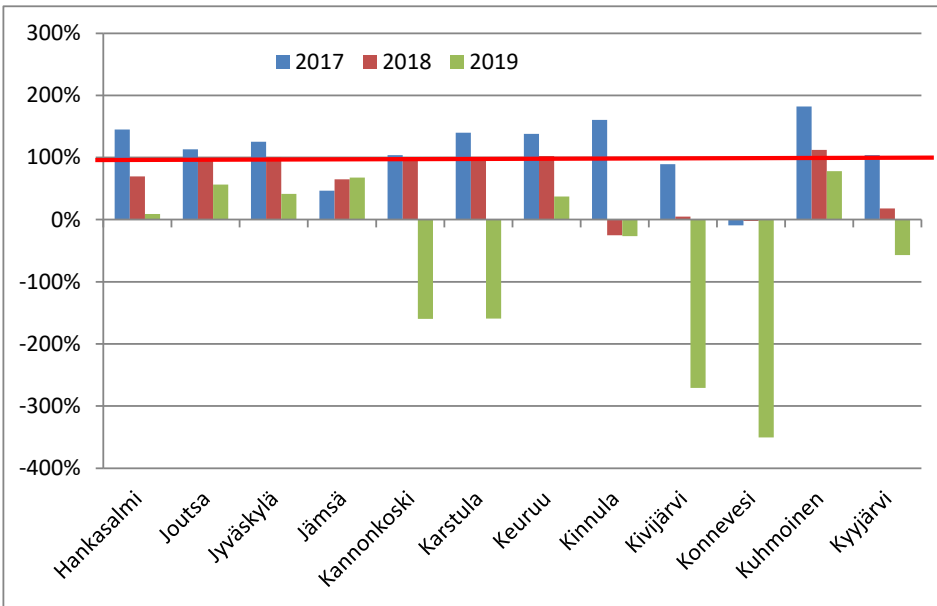
Kuntien vuosikate, €/as. (vuoden 2019 hinnoin)

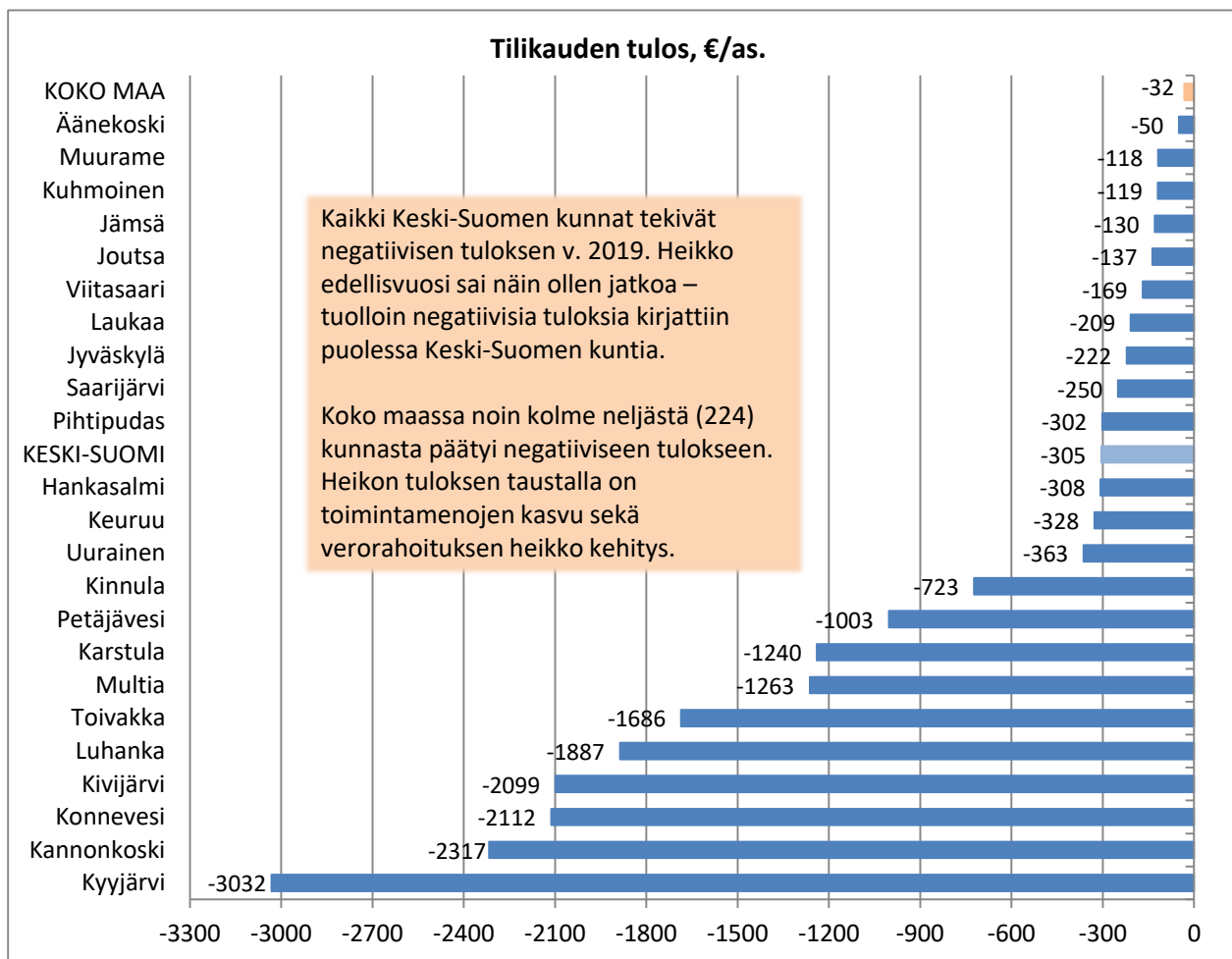
Vuosikate suhteessa poistoihin 2019, %

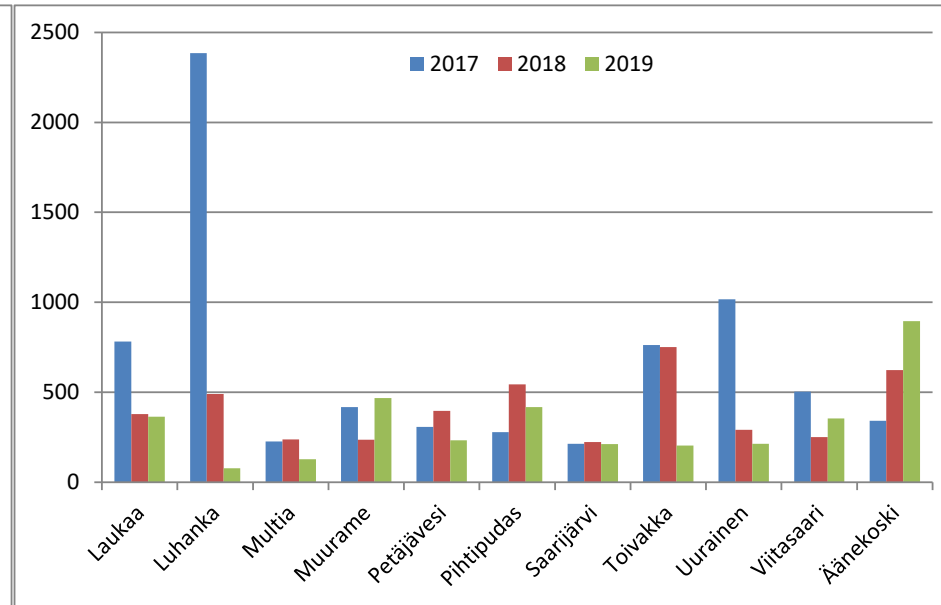
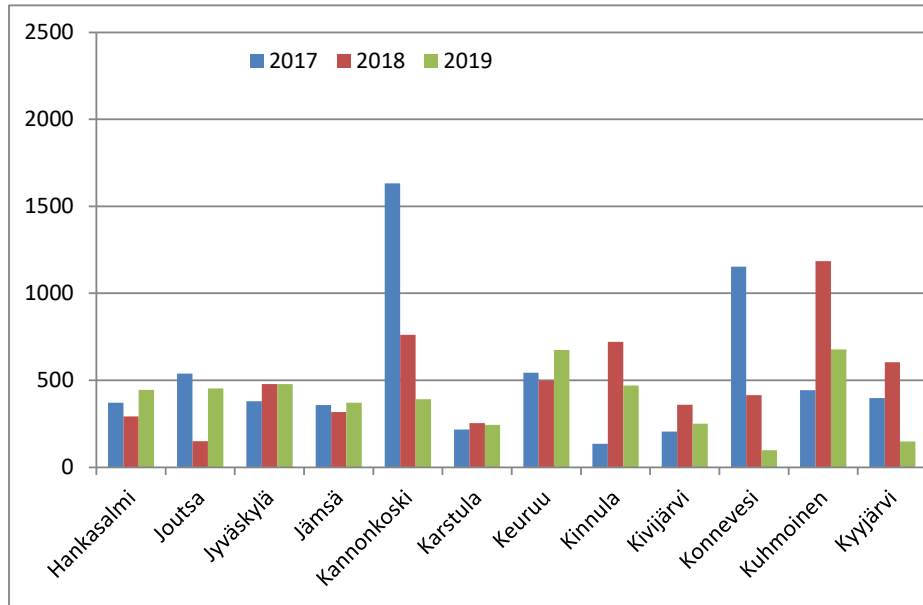
Vuosikate suhteessa poistoihin 2017-19, %

Tilikauden tulos 2019, €/as.

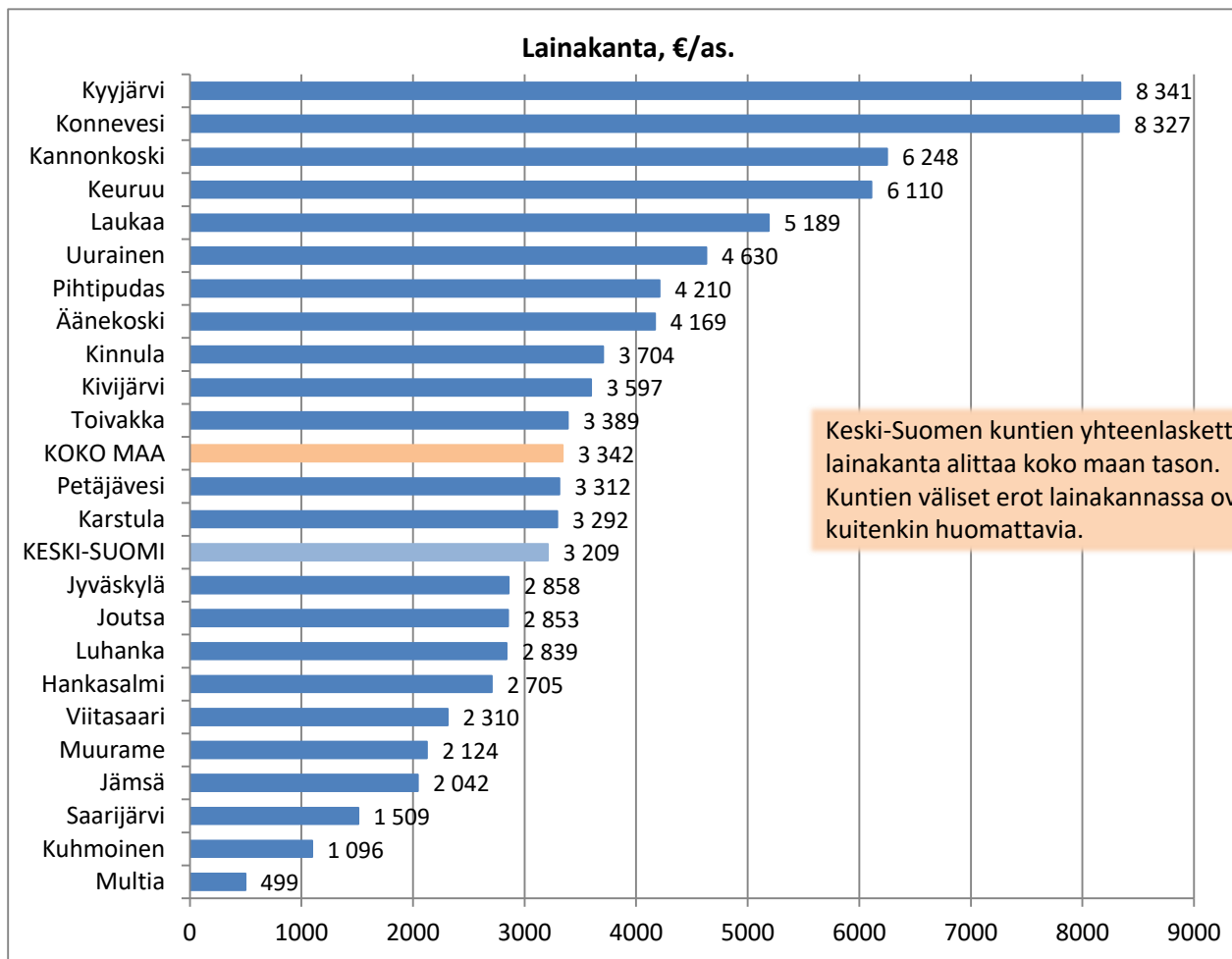
Investoinnit (brutto) 2017-19, €/as.

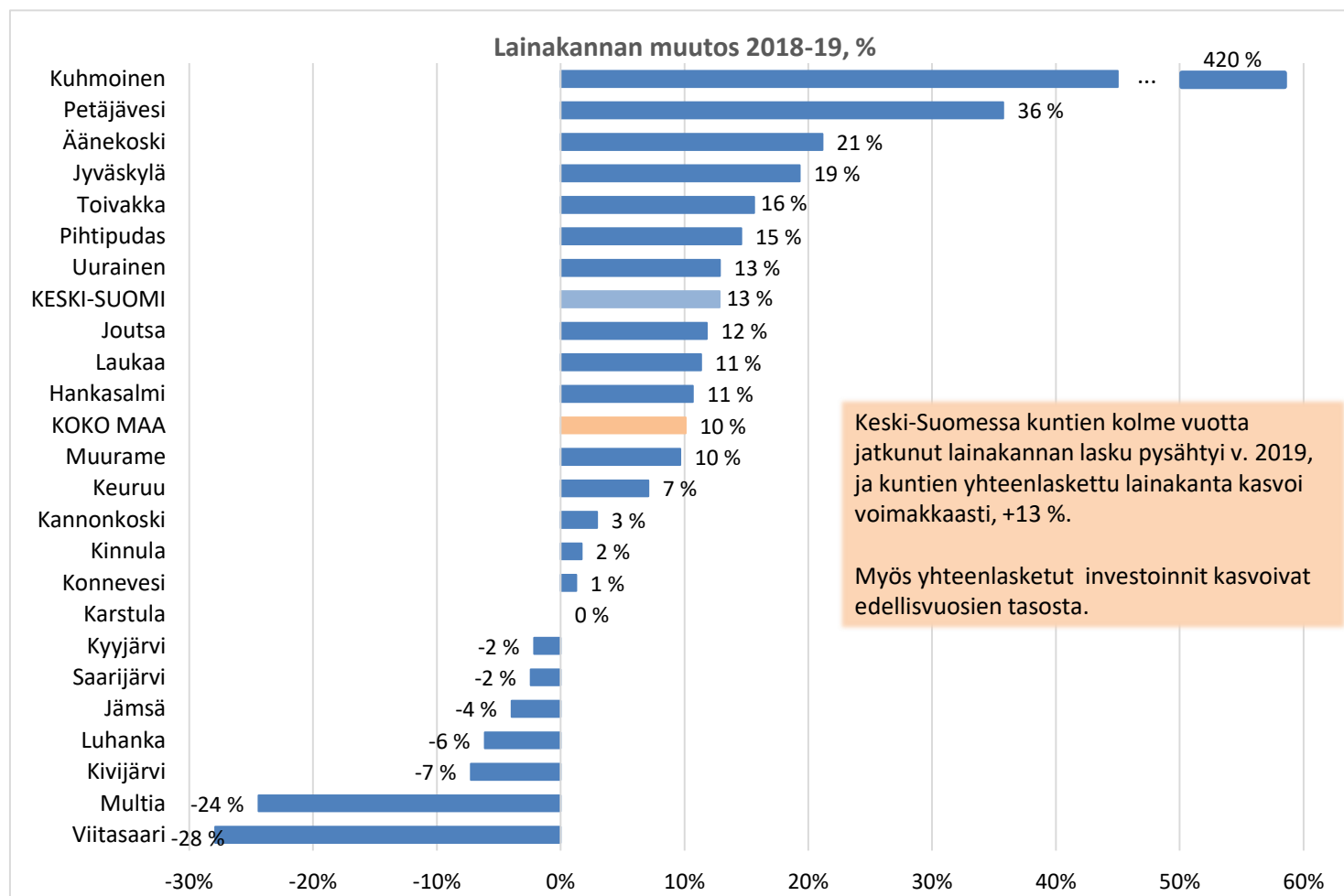
Keski-Suomen kuntien yhteenlasketut
bruttoinvestoinnit
v. 2017: 120 M€
v. 2018: 122 M€
v. 2019: 127 M€

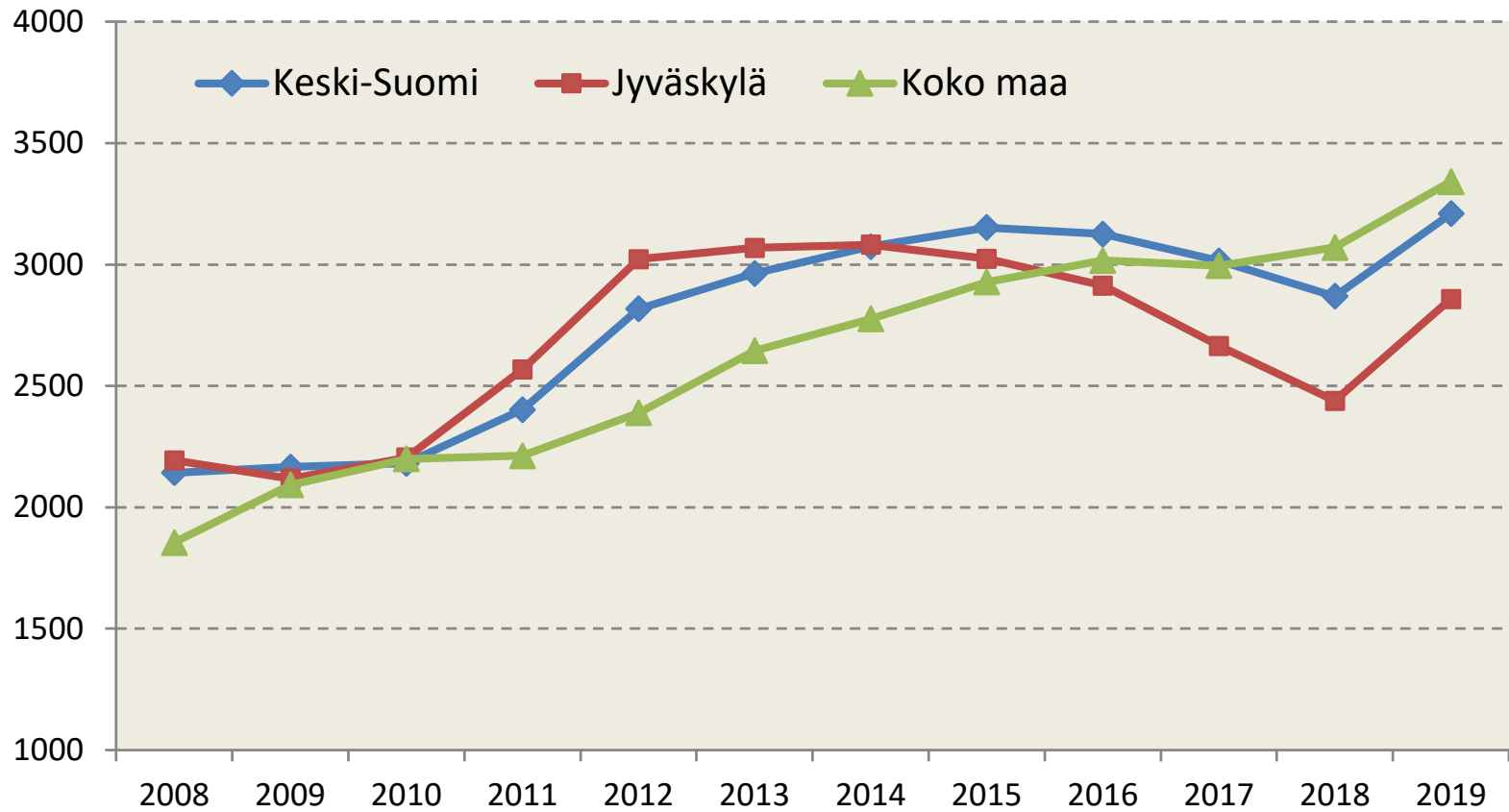
Lainakanta 2019, €/as.

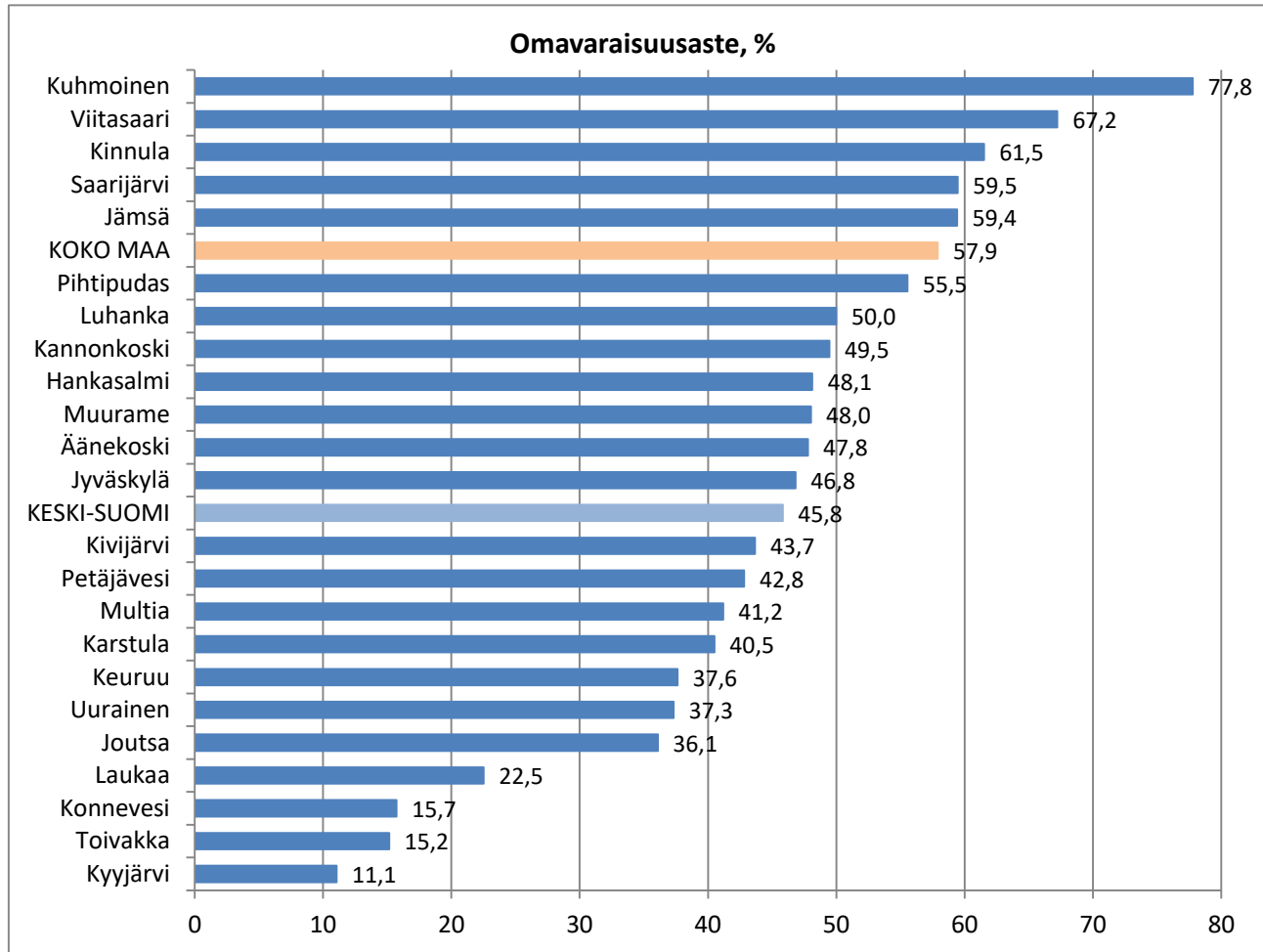
Lainakannan muutos 2018-19, %

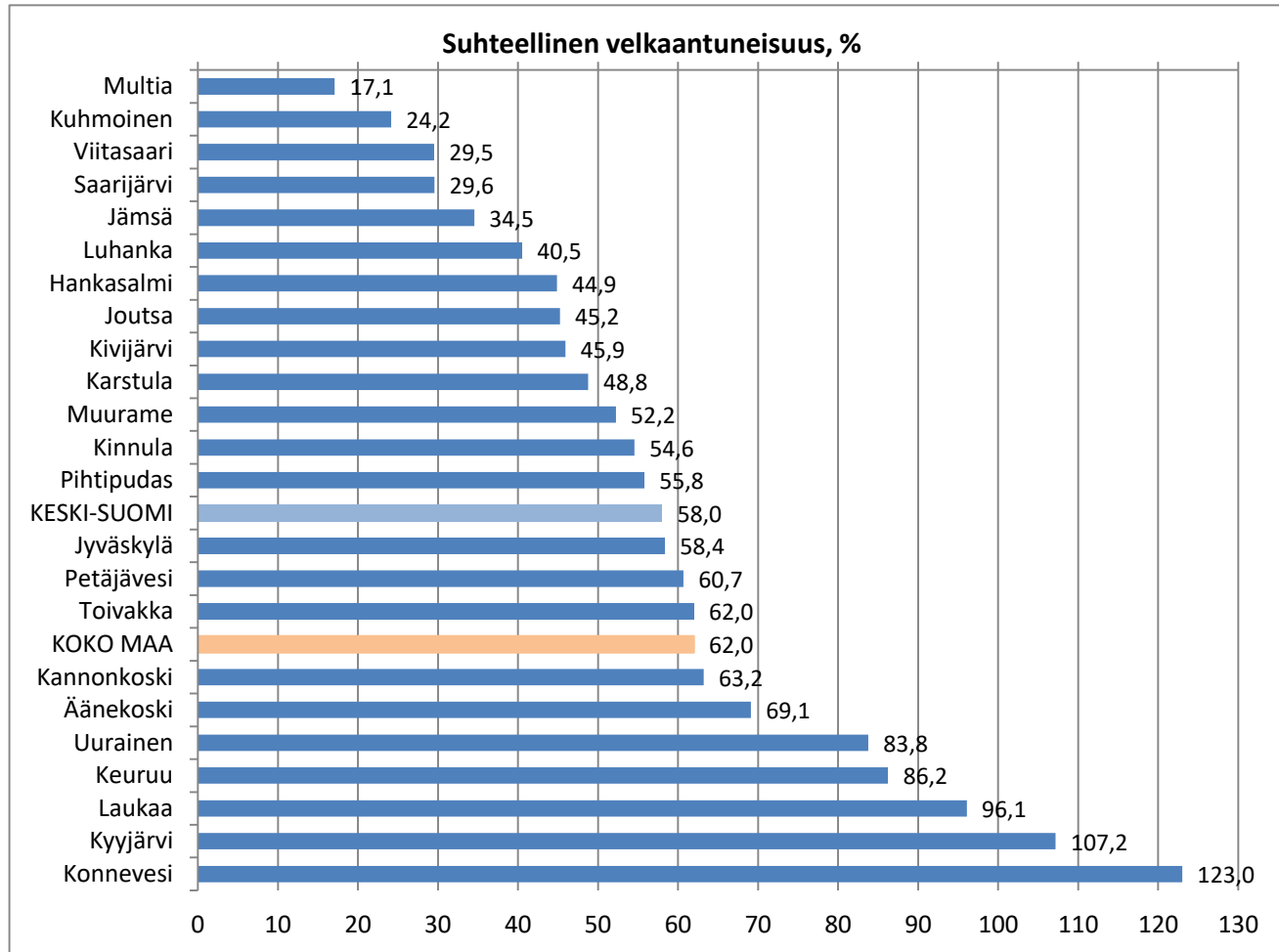
Kuntien lainakanta, €/as. (vuoden 2019 hinnoin)

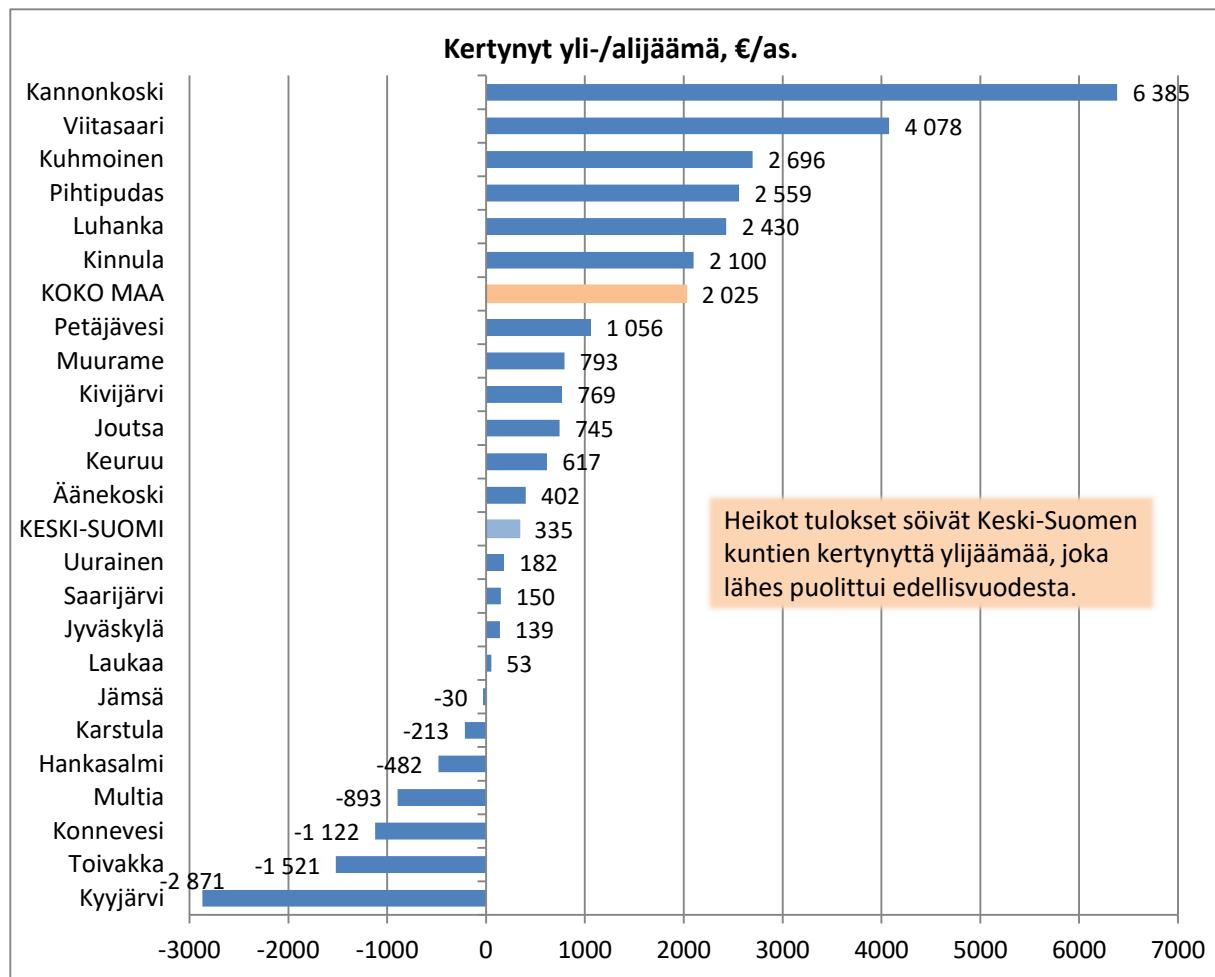
Omavaraisuusaste 2019, %

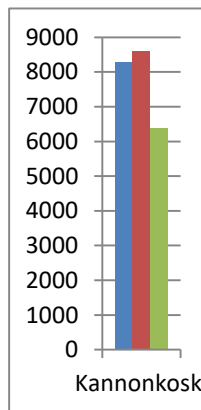
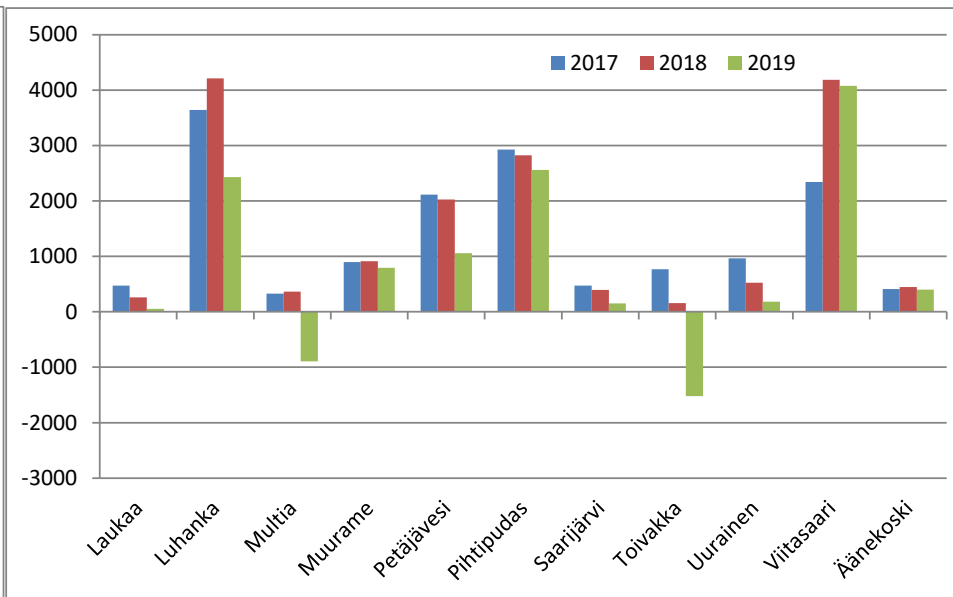
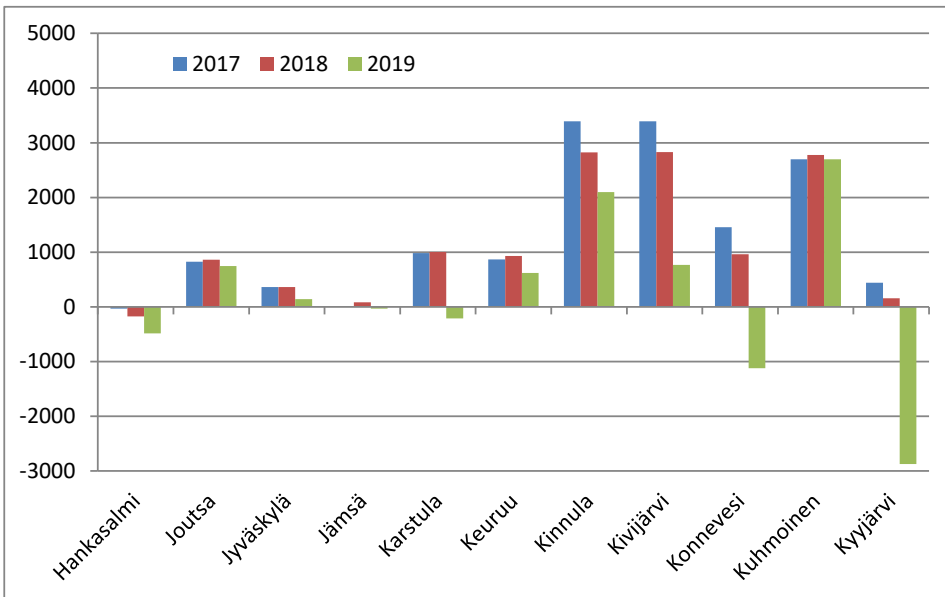
Suhteellinen velkaantuneisuus 2019, %

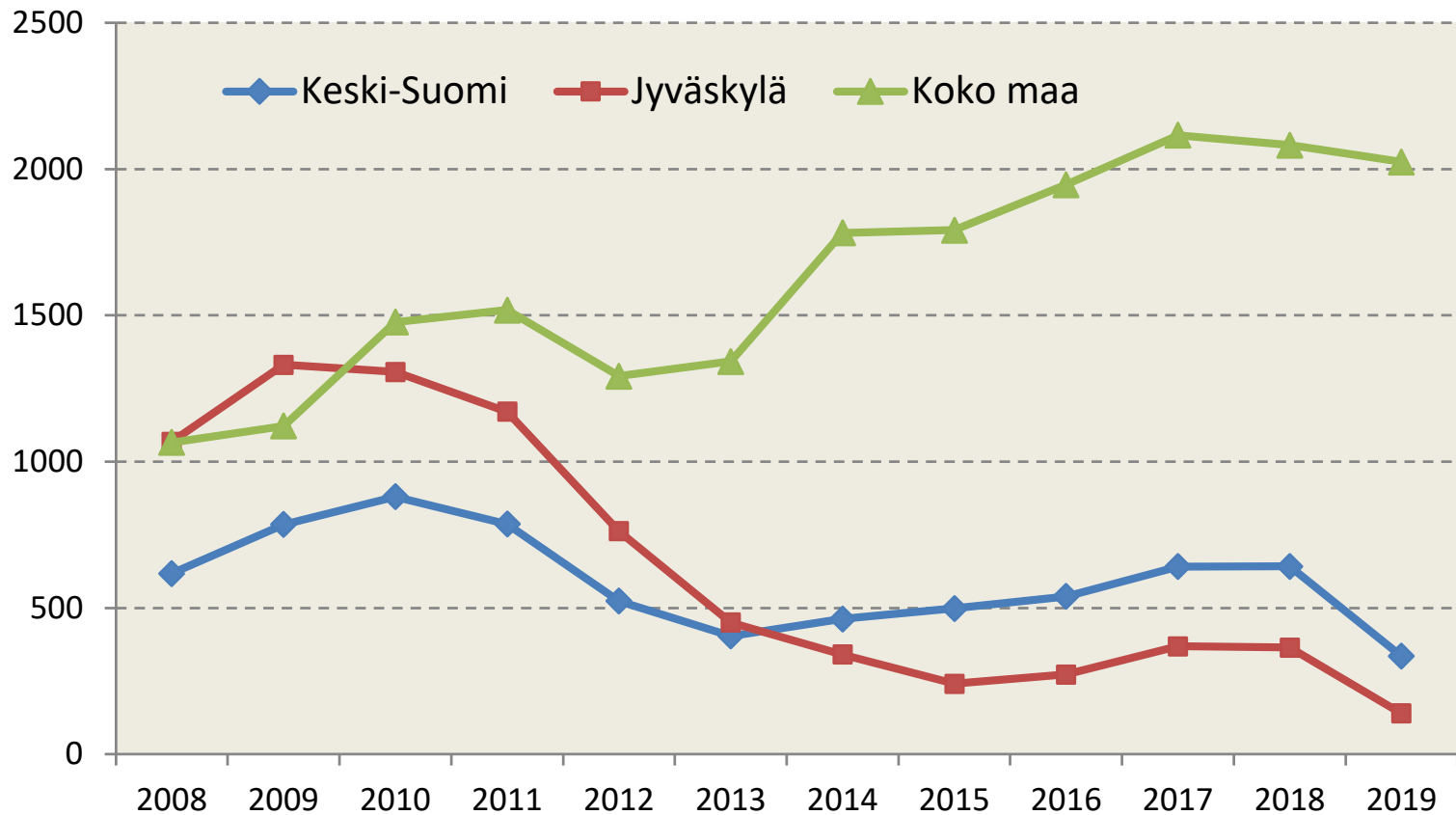
Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2019, €/as.

Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2017-19, €/as.

Kuntien kertynyt yli-/alijäämä, €/as. (vuoden 2019 hinnoin)

Yhteenvetoa kuntatalousvuodesta 2019

- Muutaman suotuisan vuoden jälkeen kuntatalous heikkeni jo vuonna 2018, mutta vuosi 2019 oli entistäkin surkeampi. Koko maassa noin kolme neljästä (224) kunnasta päätyi negatiiviseen tulokseen ja Keski-Suomessa miinukselle painuivat kaikki kunnat.
- Keski-Suomessa sekä kuntien toimintakate että vuosikate heikkenivät selvästi. Vuosikate suhteessa poistoihin -mittarilla yhdenkään kunnan talous ei ollut tasapainossa. Kehitykseen vaikuttivat toimintakulujen kasvu samaan aikaan vaimean verotulokehityksen kanssa. Kuntien verokertymää pienensivät tulorekisterin käyttönotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa, joista johtuen osa kunnallisveroista siirtyi tilitettäväksi vuodelle 2020.
- Useissa Keski-Suomen kunnissa lainakanta kasvoi voimakkaasti. Myös investoinnit olivat kasvussa.
- Keski-Suomen kuntatalouden tarkastelussa tulee huomioida Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n takausvastuista johtuvan pakollisen varauksen kirjaaminen omistajakuntien tilinpäätöksiin. Tämä heikensi näiden kuntien v. 2019 talouslukuja merkittävästi.
- Kuntatalous kohtasi koronapandemian jo ennestään heikossa tilassa. Pandemia heikentää kuntataloutta, mutta tarkkoja kokonaisvaikutuksia on vaikea arvioida. Vaikutukset näkyvät suoraan ja välillisesti niin kuntien verotulojen kuin myynti- ja maksutulojen kehityksessä. Lisäksi vaikutusten suuruus vaihtelee kunnittain mm. toimialarakenteesta ja tulopohjan rakenteesta riippuen.
- Kuntataloutta haastavat edelleen kasvavasti väestön ikääntymisen aiheuttamat terveys- ja hoivamenopaineet samaan aikaan työikäisen väestön supistuessa. Sote-uudistus 2023?
- Väestömäärän muutosten ja ikääntymisen lisäksi kehitystä on leimannut alentunut syntyvyys (→ lapsi-ikäluokkien pieneneminen → palvelutarvevaikutukset). Muutokset vaikuttavat kuntien palvelujen järjestämisen kustannuksiin, tulopohjaan, investointitarpeisiin sekä yleiseen elinvoimaan.

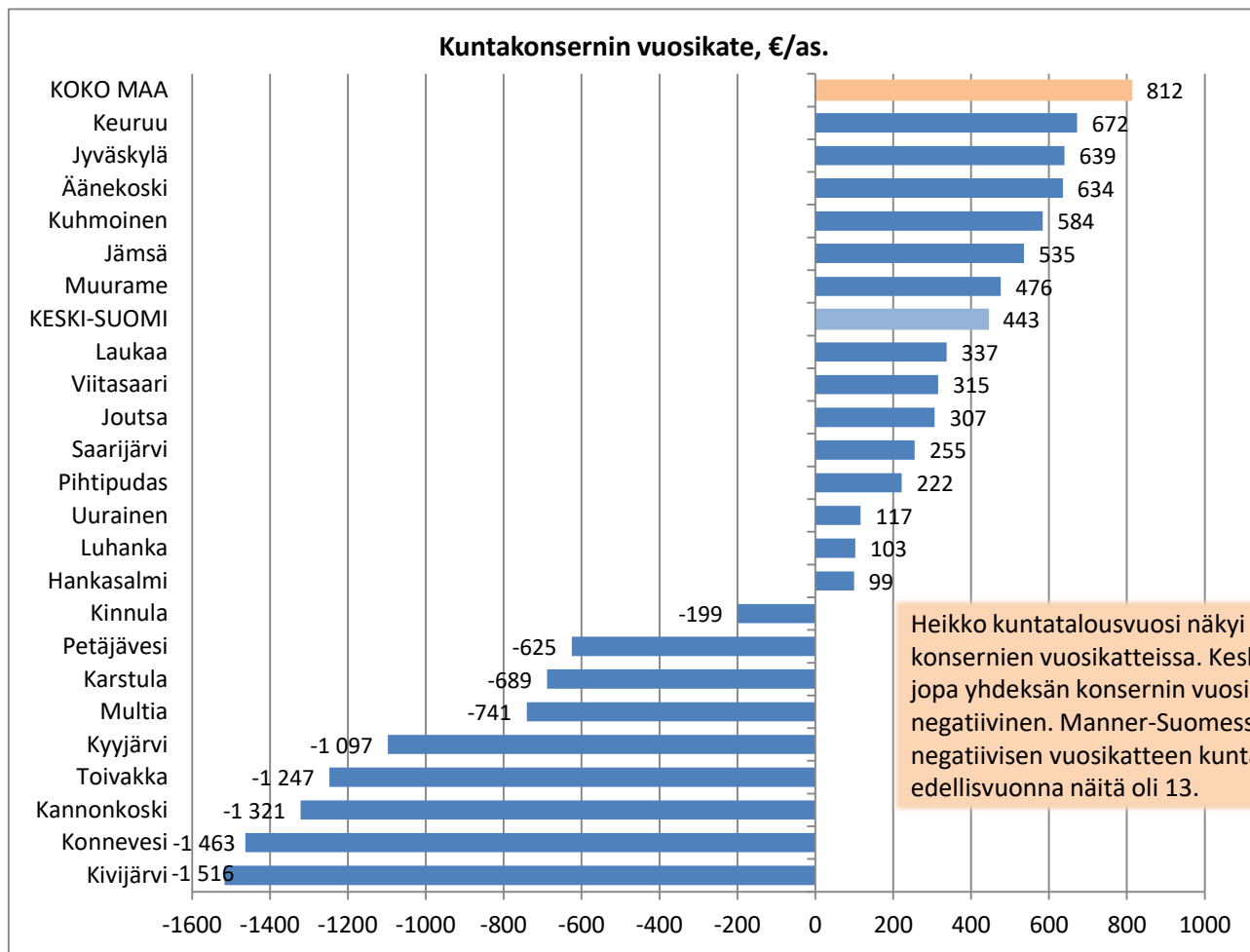
KUNTAKONSERNIEN TUNNUSLUKUJA JA ARVIOINTIMENETTELYN INDIKAATTORIT

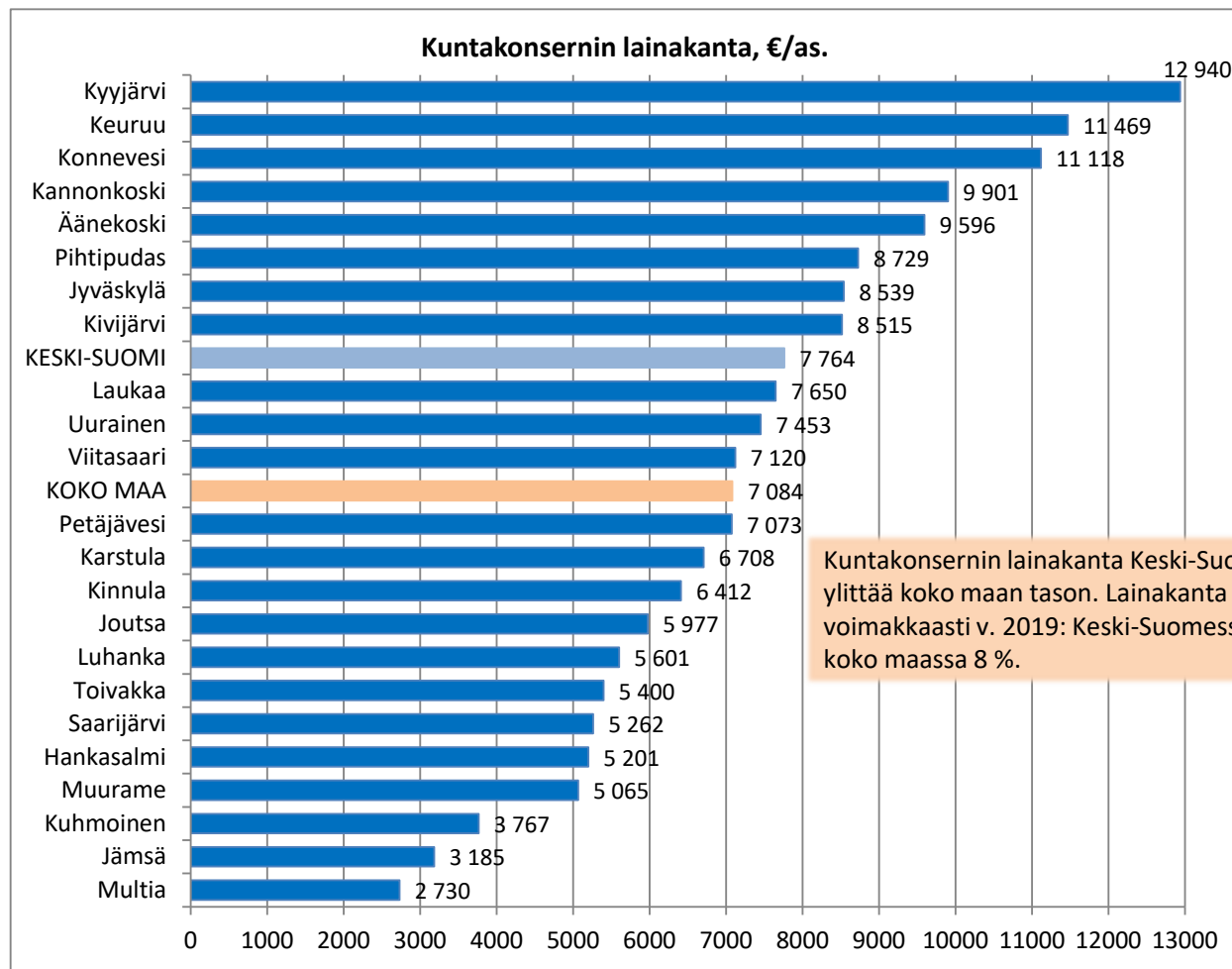
KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

Kuntakonsernin vuosikate 2019, €/as.

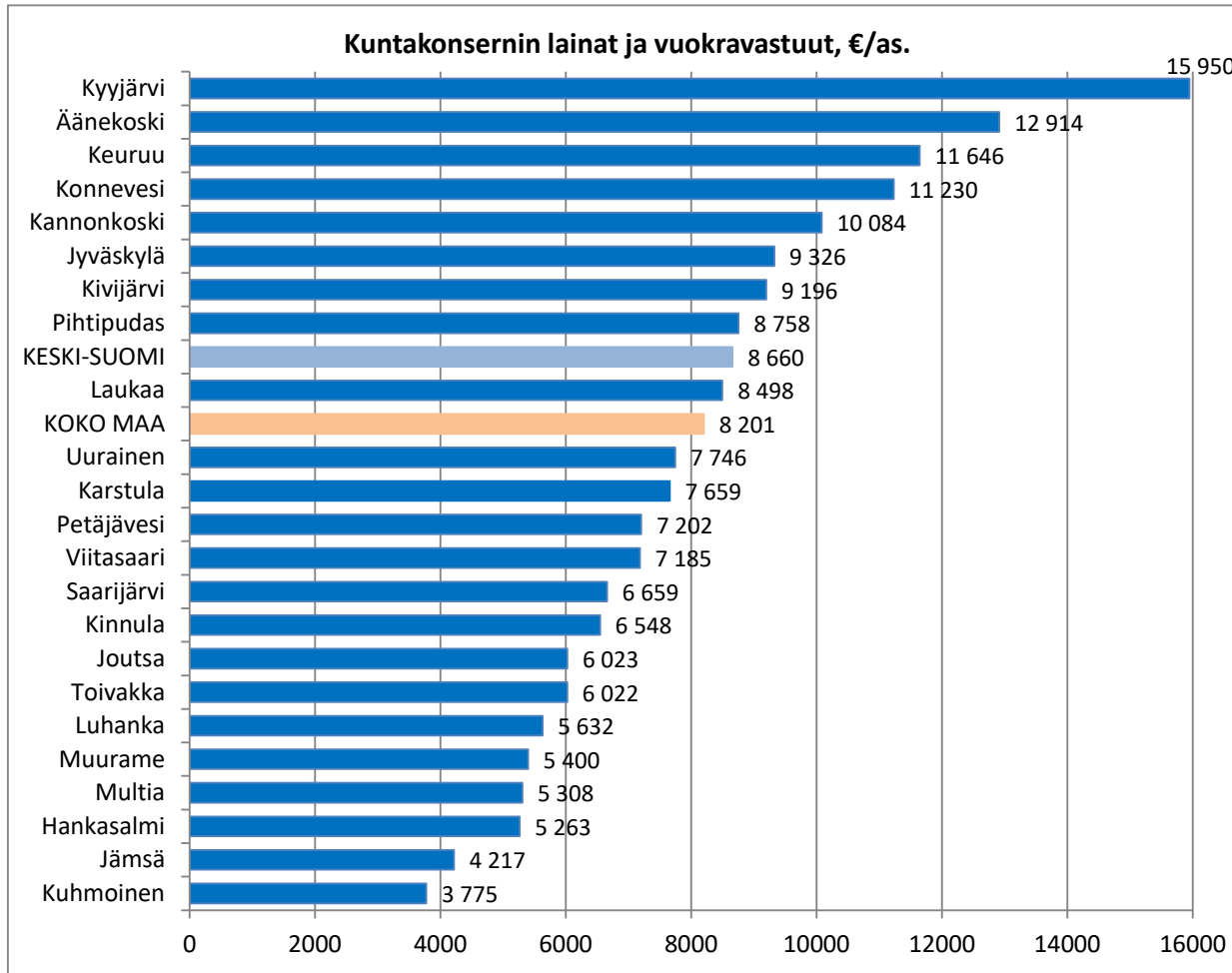
Kuntakonsernin lainakanta 2019, €/as.

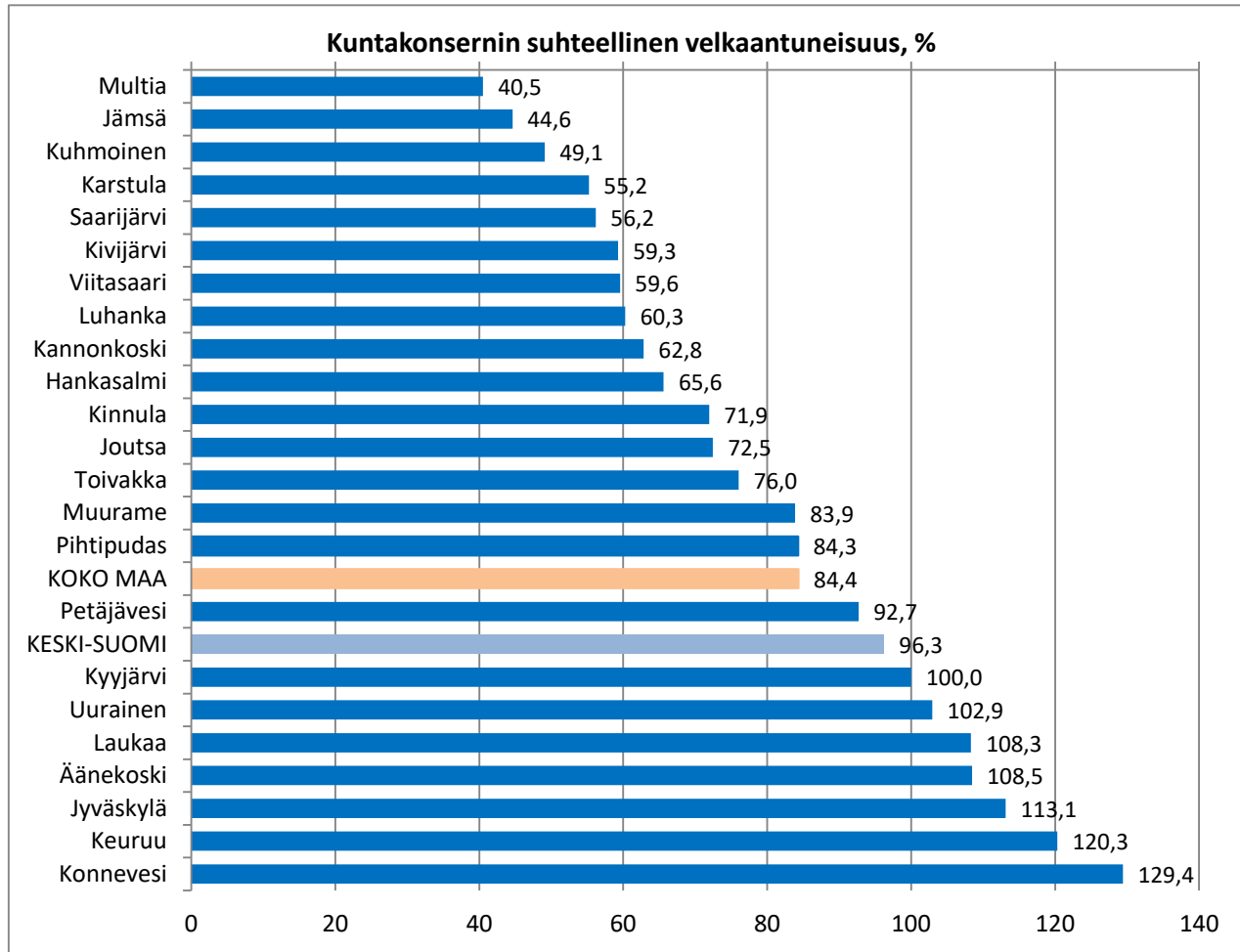
Kuntakonsernin lainakanta Keski-Suomessa ylittää koko maan tason. Lainakanta kasvoi voimakkaasti v. 2019: Keski-Suomessa 10 % ja koko maassa 8 %.

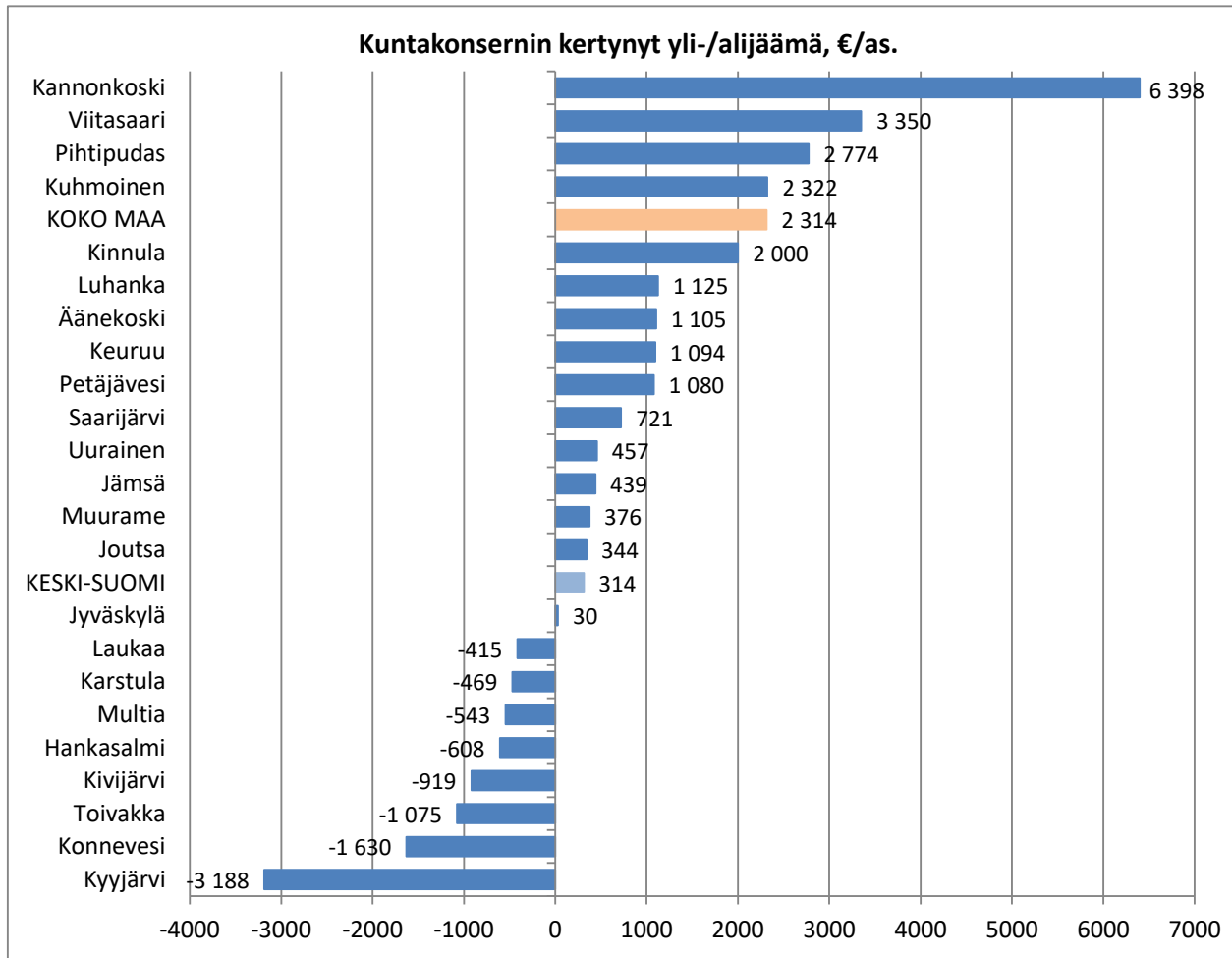
Kuntakonsernin lainat ja vuokravastuut 2019, €/as.

Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus 2019, €/as.

Kuntakonsernin kertynyt yli- ja alijäämä 2019, €/as.

Arviointimenettelyn indikaattorit vuodesta 2015 alkaen (sovellettiin ensimmäisen kerran v. 2017 ja sovelletaan v. 2021 saakka)

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut **kunnan taseeseen** kertynyttä alijäämää neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, tai
- jos kertynyt alijäämä on **kuntakonsernin** viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 €/as. ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 €/as., tai
- kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttyneet seuraavat raja-arvot:
 - kuntakonsernin vuosikate ilman harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta on negatiivinen
 - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 %-yksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti
 - asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 %:lla
 - kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 %

	Konsernin vuosikate, €/as.		Tulovero-%		Konsernin lainakanta, €/as.		Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %		Konsernitaseen yli-/alijäämä, €/as.		Peruskunnan taseen yli-/alijäämä, €/as.**	
	(Ilman harkinnanvaraista rah.avustusta*)											
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
negat.	negat.	väh. 21,00	väh. 21,00	väh. 9 836	väh. 10 658	>=50 %	>=50 %	alij. >=500€/as.	alij. >=1000€/as.	alijäämä	alijäämä	
Hankasalmi	337	99	22,00	22,00	4 444	5 201	61,3	65,6	-233	-608	-177	-482
Joutsa	411	307	21,00	21,00	5 180	5 977	70,1	72,5	510	344	860	745
Jyväskylä	917	639	20,00	20,00	7 782	8 539	102,1	113,1	234	30	361	139
Jämsä	533	535	21,00	21,00	3 378	3 185	47,1	44,6	550	439	86	-30
Kannonkoski	877	-1 321	21,00	21,00	8 675	9 901	59,4	62,8	8 720	6 398	8 611	6 385
Karstula	640	-689	21,00	21,50	6 009	6 708	54,0	55,2	872	-469	1 005	-213
Keuruu	1 121	672	21,50	21,50	10 473	11 469	112,2	120,3	1 442	1 094	930	617
Kinnula	-105	-199	20,50	21,00	5 696	6 412	68,3	71,9	3 804	2 000	2 824	2 100
Kivijärvi	156	-1 516	21,50	21,50	7 793	8 515	57,3	59,3	1 460	-919	2 831	769
Konnevesi	138	-1 463	22,00	22,00	10 364	11 118	123,1	129,4	517	-1 630	964	-1 122
Kuhmoinen	687	584	20,75	20,75	3 202	3 767	46,6	49,1	2 459	2 322	2 775	2 696
Kyyjärvi	222	-1 306	21,75	21,75	12 299	12 940	103,8	100,0	-1 390	-3 188	157	-2 871
Laukaa	306	337	21,50	21,50	6 769	7 650	102,9	108,3	-202	-415	261	53
Luhanka	689	103	18,50	18,50	4 682	5 601	59,4	60,3	3 075	1 125	4 214	2 430
Multia	368	-741	22,00	22,00	2 119	2 730	35,7	40,5	702	-543	366	-893
Muurame	611	476	19,50	19,50	4 790	5 065	83,6	83,9	465	376	911	793
Petäjavesi	346	-625	21,75	21,75	5 788	7 073	82,0	92,7	2 104	1 080	2 026	1 056
Pihtipudas	435	222	21,00	21,00	7 547	8 729	67,9	84,3	3 242	2 774	2 823	2 559
Saarijärvi	478	255	21,50	21,50	4 749	5 262	53,8	56,2	1 125	721	396	150
Toivakka	192	-1 247	21,00	21,00	4 470	5 400	70,7	76,0	660	-1 075	155	-1 521
Uurainen	49	117	20,50	21,50	6 460	7 453	100,5	102,9	885	457	527	182
Viitasaari	594	315	21,00	21,00	7 244	7 120	66,3	59,6	3 463	3 350	4 187	4 078
Äänekoski	778	634	21,50	21,50	7 979	9 596	96,2	108,5	1 155	1 105	449	402

* Kyyjärven kunta sai harkinnanvaraista valtionosuutta 200 000 €.

** Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa 4. vuonna tilinpäätöksen vahvistamisesta.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

Uudet arviointimenettelyn indikaattorit (laki tuli voimaan 1.3.2019)

Sovelletaan ensimmäisen kerran v. 2022 (tilinpäätösvuosiin 2020-21)

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut **kunnan taseeseen** kertynyttä alijäämää neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, tai
- jos kertynyt alijäämä on **kuntakonsernin** viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 €/as. ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 €/as., tai
- kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttyneet kaikki seuraavat raja-arvot:
 - kuntakonsernin vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %
 - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 %-yksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti
 - asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 %:lla
 - kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

